

Saturs

I PIELIKUMS – VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI	5
A DAĻA – JURIDISKIE UN ADMINISTRATĪVIE NOTEIKUMI.....	5
II.1. PANTS – DEFINĪCIJAS.....	5
II.2. PANTS – SAŅĒMĒJA VISPĀRĪGIE PIENĀKUMI.....	6
II.3. PANTS – SAZIŅA STARP PUSĒM.....	6
II.3.1. Saziņas veids un līdzekļi.....	6
II.3.2. Saziņas datums	7
II.4. PANTS – ATBILDĪBA PAR ZAUDĒJUMIEM	7
II.5. PANTS – INTEREŠU KONFLIKTS	7
II.6. PANTS – KONFIDENCIALITĀTE	8
II.7. PANTS – PERSONAS DATU APSTRĀDE	8
II.7.1. Personas datu apstrāde, ko veic Komisija	8
II.7.2. Personas datu apstrāde, ko veic saņēmējs	8
II.8. PANTS – SAVIENĪBAS FINANSĒJUMA REDZAMĪBA	9
II.8.1. Informācija par Savienības finansējumu un Eiropas Savienības emblēmas izmantošana.....	9
II.8.2. Atrunas, ar ko izslēdz Komisijas atbildību.....	9
II.9. PANTS – IEPRIEKŠ PASTĀVOŠĀS TIESĪBAS UN ĪPAŠUMTIESĪBAS UN REZULTĀTU (TOSTARP INTELEKTUĀLĀ UN RŪPNIECISKĀ ĪPAŠUMA TIESĪBU) IZMANTOŠANA.....	10
II.9.1. Saņēmēja īpašumtiesības uz rezultātiem	10
II.9.2. Iepriekš pastāvošās tiesības	10
II.9.3. Savienības tiesības izmantot rezultātus un iepriekš pastāvošās tiesības	10
II.10. PANTS – PASĀKUMA ĪSTENOŠANAI NEPIECIEŠAMO LĪGUMU SLĒGŠANAS TIESĪBU PIEŠĶIRŠANA	11
II.11. PANTS – APAKŠLĪGUMU SLĒGŠANA PAR PASĀKUMU VEIDOJOŠIEM UZDEVUMIEM	12

II.12. PANTS – FINANSIĀLS ATBALSTS TREŠĀM PERSONĀM.....	12
II.13. PANTS – LĪGUMU GROZĪJUMI.....	13
II.14. PANTS – MAKSĀJUMA PRASĪJUMU NODOŠANA TREŠĀM PERSONĀM	13
II.15. PANTS – NEPĀRVARAMA VARA	13
II.16. PANTS – PASĀKUMA ĪSTENOŠANAS APTURĒŠANA	14
II.16.1. Saņēmēja veikta īstenošanas apturēšana	14
II.16.2. Komisijas veikta īstenošanas apturēšana.....	14
II.16.3. Apturēšanas sekas.....	15
II.17. PANTS – LĪGUMA IZBEIGŠANA.....	15
II.17.1. Saņēmēja veikta līguma izbeigšana.....	15
II.17.2. Komisijas veikta līguma izbeigšana	16
II.17.3. Izbeigšanas sekas.....	17
II.18. PANTS – PIEMĒROJAMIE TIESĪBU AKTI, STRĪDU IZŠĶIRŠANA UN IZPILDĀMI LĒMUMI	18
B DAĻA – FINANŠU NOTEIKUMI	19
II.19. PANTS – ATTIECINĀMĀS IZMAKSAS	19
II.19.1. Izmaksu attiecināmības nosacījumi.....	19
II.19.2. Attiecināmās tiešās izmaksas	19
II.19.3. Attiecināmās netiešās izmaksas.....	20
II.19.4. Neattiecināmās izmaksas.....	21
II.20. PANTS – DEKLARĒTO SUMMU NOSAKĀMĪBA UN PĀRBAUDĀMĪBA	21
II.20.1. Izmaksu un iemaksu deklarēšana	21
II.20.2. Grāmatvedības un citi dokumenti, kas apliecina deklarētās izmaksas un iemaksas.....	22
II.20.3. Nosacījumi izmaksu uzskaites prakses atbilstības noteikšanai	23

II.21. PANTS – AR SAŅĒMĒJU SAISTĪTO SUBJEKTU IZMAKSU ATBILSTĪBA.....	24
II.22. PANTS – BUDŽETA PĀRVIETOJUMI.....	24
II.23. PANTS – PĀRSKATU SNIEGŠANAS PIENĀKUMU NEIZPILDE	24
II.24. PANTS – MAKSĀJUMU APTURĒŠANA UN MAKSĀJUMU TERMIŅA ATLIKŠANA.....	24
II.24.1. Maksājumu apturēšana	24
II.24.2. Maksājumu termiņa atlikšana	26
II.25. PANTS – DOTĀCIJAS GALĪGĀS SUMMAS APRĒĶINĀŠANA.....	26
II.25.1. 1. posms – atlīdzināšanas likmes piemērošana attiecināmajām izmaksām un ar izmaksām nesaistīta finansējuma, vienības, vienotās likmes un fiksētas summas iemaksu pieskaitīšana.....	27
II.25.2. 2. posms – summas ierobežošana līdz dotācijas maksimālajai summai	27
II.25.3. 3. posms – samazinājums bezpeļņas noteikuma dēļ.....	28
II.25.4. 4. posms – samazinājums nepareizas īstenošanas vai citu pienākumu neizpildes dēļ.....	28
II.26. PANTS – ATGŪŠANA	29
II.26.1. Atgūšana	29
II.26.2. Atgūšanas procedūra	29
II.26.3. Nokavējuma procenti	30
II.26.4. Maksājumi par banku pakalpojumiem	30
II.27. PANTS – PĀRBAUDES, REVĪZIJAS UN NOVĒRTĒJUMI	30
II.27.1. Tehniskās un finanšu pārbaudes, revīzijas un starpposma un galīgie novērtējumi.....	30
II.27.2. Dokumentu uzglabāšanas pienākums	31
II.27.3. Informācijas sniegšanas pienākums.....	31
II.27.4. Apmeklējumi uz vietas.....	31
II.27.5. Ar revīziju saistīto ierunu izskatīšanas procedūra	32

II.27.6. Revīzijas konstatējumu ietekme	32
II.27.7. Sistēmisku vai atkārtotu kļūdu, pārkāpumu, krāpšanas vai pienākumu neizpildes gadījumu novēršana.....	32
II.27.8. <i>OLAF</i> tiesības	35
II.27.9. Eiropas Revīzijas palātas un <i>EPPO</i> tiesības.....	35

I PIELIKUMS – VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI

A DAĻA – JURIDISKIE UN ADMINISTRATĪVIE NOTEIKUMI

II.1. PANTS – DEFINĪCIJAS

Šajā līgumā piemēro šādas definīcijas:

„pasākums” – [1. variants – pasākuma dotācija: pasākumu kopums vai projekts][2. variants – darbības dotācija: darba programma], kam piešķirta dotācija un kas saņēmējam jāīsteno, kā aprakstīts I pielikumā;

„pienākumu neizpilde” – saņēmēja viena vai vairāku līgumisko pienākumu neizpilde.

„konfidenciāla informācija vai dokuments” – jebkura informācija vai dokuments (jebkādā formātā), ko puse saņem no otras puses vai kam jebkura puse piekļūst saistībā ar līguma īstenošanu un ko kāda no pusēm ir rakstiski identificējusi kā konfidenciālu. Tā neiever publiski pieejamo informāciju;

„interesu konflikts” – situācija, kad līguma neitrālu un objektīvu izpildi no saņēmēja puses apdraud iemesli, kas saistīti ar ģimeni, emocionālajām saitēm, politisko vai nacionālo piederību, ekonomiskajām interesēm, jebkādam citām tiešām vai netiešām personiskām interesēm vai jebkādam citām kopīgām interesēm ar Komisiju vai jebkuru trešo pusi, kas saistīta ar līguma priekšmetu;

„tiešās izmaksas” – konkrētas izmaksas, kuras ir tieši saistītas ar pasākuma īstenošanu un kuras tāpēc var tieši attiecināt uz to. Tās nedrīkst ietvert netiešās izmaksas;

„nepārvarama vara”: jebkura neparedzama ārkārtas situācija vai notikums, ko puses nevar ietekmēt un kas kādai no pusēm liedz pildīt jebkuras no līgumā noteiktajām saistībām, un kā iemesls nav šīs puses vai tās apakšuzņēmēju, saistīto subjektu vai trešo personu, kas saņem finansiālo atbalstu, kļūda vai nolaidība un no kā nav iespējams izvairīties, kaut arī ievērota pienācīga rūpība. Par nepārvaramu varu nevar uzskatīt turpmāk minēto: darba strīdi, streiki, finansiālas grūtības, pakalpojumu nesniegšana, aprīkojuma vai materiālu defekti vai novēlota to saņemšana, izņemot, ja tie ir nepārvaramas varas tiešas sekas.

„oficiāls paziņojums” – pušu rakstiskas saziņas forma pa pastu vai elektronisko pastu, kas sūtītājam sniedz pārliecinošu pierādījumu, ka ziņa ir piegādāta norādītajam saņēmējam;

„krāpšana” – darbība vai bezdarbība, kas ir saistīta ar nepatiesu, nepareizu vai nepilnīgu paziņojumu vai dokumentu izmantošanu vai sniegšanu, kā sekas ir Savienības budžeta līdzekļu vai aktīvu nelikumīga piesavināšanās vai nelikumīga paturēšana, informācijas neizpaušanu, ar ko tiek pārkāpts konkrēts pienākums, radot tādas pašas sekas, vai šo līdzekļu vai aktīvu nepareizu izmantošanu citiem mērķiem, nevis tiem, kam tie sākotnēji tika piešķirti;

„smags pārkāpums saistībā ar profesionālo rīcību” – tādu piemērojamo normatīvo aktu vai ētikas standartu pārkāpums, ko piemēro profesijā, kurā darbojas persona vai subjekts, vai personas vai subjekta jebkura cita prettiesiska rīcība, kas ietekmē tā profesionālo uzticamību, ja šāda rīcība liecina par ļaunprātīgu nodomu vai rupju nolaidību;

„īstenošanas periods” – *pasākumu* veidojošo darbību īstenošanas periods, kas norādīts I.2.2. pantā;

„netiešās izmaksas” – izmaksas, kuras nav tieši ar *pasākuma* īstenošanu saistītas konkrētas izmaksas un kuras tāpēc nevar tieši attiecināt uz to. Tās nedrīkst ietvert izmaksas, kas ir nosakāmas vai deklarētas kā attiecināmās *tiešās izmaksas*;

„pārkāpums” – Savienības tiesību aktu noteikumu pārkāpums, kas radies saņēmēja darbības vai bezdarbības dēļ un kaitē vai varētu kaitēt Savienības budžetam;

„dotācijas maksimālā summa” – ES maksimālais ieguldījums *pasākumā*, kā noteikts I.3.1. pantā;

„iepriekš pastāvošie materiāli” – jebkuri materiāli, dokumenti, tehnoloģijas vai zinātība, kas pastāv, pirms saņēmējs to izmanto rezultāta iegūšanai, īstenojot *pasākumu*;

„iepriekš pastāvošās tiesības” – jebkuras rūpnieciskā un intelektuālā īpašuma tiesības uz *iepriekš pastāvošo materiālu*; tās var būt īpašuma tiesības, licences tiesības un/vai izmantošanas tiesības, kas pieder saņēmējam vai jebkurām citām trešām personām;

„saistītā persona” – jebkura fiziska vai juridiska persona, kas ir saņēmēja pārvaldes, vadības vai uzraudzības struktūras locekle, vai kurai attiecībā uz saņēmēju ir pārstāvības, lemsšanas vai kontroles pilnvaras;

„sākuma datums” – datums, kurā sākas *pasākuma* īstenošana, kā noteikts I.2.2. pantā;

„apakšlīgums” – iepirkuma līgums II.10. panta nozīmē, kas attiecas uz I pielikumā aprakstīto *pasākumu* veidojošo uzdevumu īstenošanu, ko veic trešā persona.

II.2. PANTS – SAŅĒMĒJA VISPĀRĪGIE PIENĀKUMI

Saņēmējs/-am:

- a) ir atbildīgs par *pasākuma* īstenošanu saskaņā ar līgumu;
- b) ir jāpilda juridiskie pienākumi, kurus tam uzliek piemērojamie ES, starptautiskie vai valstu tiesību akti;
- c) ir nekavējoties jāinformē Komisija par jebkuriem notikumiem vai apstākļiem, par kuriem saņēmējs ir informēts un kuri var ietekmēt vai aizkavēt *pasākuma* īstenošanu;
- d) nekavējoties jāinformē Komisija:
 - i) par savas juridiskās, finanšu, tehniskās, organizatoriskās vai īpašumtiesību situācijas izmaiņām un par sava nosaukuma, adreses vai juridiskā pārstāvja izmaiņām;
 - ii) par savu saistīto subjektu juridiskās, finanšu, tehniskās, organizatoriskās vai īpašumtiesību situācijas izmaiņām un par to nosaukuma, adreses un juridisko pārstāvju izmaiņām;
 - iii) par jebkurām izmaiņām attiecībā uz Regulas (ES) 2018/1046 136. pantā uzskaitītajām izslēgšanas situācijām, tajā skaitā attiecībā uz tā saistītajiem subjektiem.

II.3. PANTS – SAZIŅA STARP PUSĒM

II.3.1. Saziņas veids un līdzekļi

Visai saziņai, kas saistīta ar līgumu vai tā īstenošanu, tajā skaitā lēmumu paziņojumiem, vēstulēm, dokumentiem vai informācijai saistībā ar administratīvām procedūrām:

- a) ir jābūt noformētai rakstiski (drukātā vai elektroniskā formā) līguma valodā;
- b) ir jāietver atsauce uz līguma numuru; un
- c) ir jābūt veiktai, izmantojot I.7. pantā norādīto kontaktinformāciju.

Puses vienojas, ka ikvienam *oficiālam paziņojumam*, kas nosūtīts pa pastu vai e-pastu, ir juridisks spēks un tas ir likumīgs pierādījums administratīvā procesā vai tiesvedībā.

Ja puse saprātīgā periodā pieprasa elektroniskās saziņas rakstisku apstiprinājumu, sūtītājam pēc iespējas drīz ir jānodrošina elektroniski nosūtīta dokumenta izdrukāta un parakstīta versija.

II.3.2. Saziņas datums

Sūtījumu uzskata par veiktu, kad saņēmēja puse to ir saņēmusi, ja vien līgumā nav noteikts, ka sūtījums ir uzskatāms par veiktu tā nosūtīšanas dienā.

E-pasta sūtījuma gadījumā uzskata, ka saņēmēja puse to ir saņēmusi sūtījuma nosūtīšanas dienā, ja tas ir nosūtīts uz I.7. pantā norādīto e-pasta adresi. Sūtītājam jāspēj pierādīt nosūtīšanas datumu, piemēram, ar automātiski sagatavotu ziņojumu par izlasīšanu. Ja sūtītājs saņem paziņojumu par nenosūtīšanu, tam ir jādara viss iespējamais, lai nodrošinātu, ka otra puse saņem sūtījumu pa e-pastu vai pastu. Šādā gadījumā netiek uzskatīts, ka sūtītājs nav izpildījis savu pienākumu nosūtīt sūtījumu noteiktā termiņā.

Tiek uzskatīts, ka vēstuli, kas nosūtīta Komisijai, izmantojot pasta vai kurjera pakalpojumus, tā ir saņēmusi datumā, kurā tā reģistrēta I.7.2. pantā noteiktajā struktūrvienībā.

Oficiālus paziņojumus uzskata par saņemtiem saņemšanas datumā, kas norādīts sūtītāja saņemtajā apliecinājumā par to, ka ziņa ir piegādāta adresātam.

Ja šā līguma otra puse nepaziņo par izmaiņām pasta vai elektroniskajā adresē, Komisija to var uzskatīt par smagu pārkāpumu saistībā ar profesionālo rīcību, kas ir viena no Regulas (ES) Euratom) 2018/1046 136. panta 1. punkta c) apakšpunktā minētajām izslēgšanas situācijām.

II.4. PANTS – ATBILDĪBA PAR ZAUDĒJUMIEM

II.4.1. Komisiju nevar saukt pie atbildības par zaudējumiem, kas nodarīti vai kas radušies saņēmējam, tostarp par zaudējumiem, kas nodarīti trešām personām *pasākuma* īstenošanas rezultātā vai laikā.

II.4.2. Izņemot *nepārvaramas varas* gadījumus, saņēmējam ir jākompensē Komisijai zaudējumi, kas radušies *pasākuma* īstenošanas dēļ vai tāpēc, ka *pasākums* netika īstenots pilnībā atbilstoši šim līgumam.

II.5. PANTS – INTEREŠU KONFLIKTS

II.5.1. Saņēmējam ir jāveic visi nepieciešamie pasākumi, lai nepieļautu *interesu konflikta situāciju*.

II.5.2. Saņēmējam ir nekavējoties jāinformē Komisija par ikvienu situāciju, kas rada vai varētu radīt *interesu konfliktu*. Saņēmējam ir nekavējoties jāveic visi šīs situācijas novēršanai nepieciešamie pasākumi.

Komisija var pārbaudīt, vai veiktie pasākumi ir pietiekami, un var noteiktā termiņā pieprasīt veikt papildu pasākumus.

II.6. PANTS – KONFIDENCIALITĀTE

II.6.1. Pusēm ir jānodrošina *konfidencialās informācijas un dokumentu* konfidencialitāte *pasākuma* īstenošanas laikā un piecus gadus no atlikuma maksājuma veikšanas.

II.6.2. *Konfidencialo informāciju un dokumentus* puses drīkst izmantot citiem mērķiem, kas nav saistību izpilde saskaņā ar šo līgumu, tikai gadījumā, ja tās ir ieguvušas otras puses iepriekšēju rakstisku atļauju.

II.6.3. Pienākums ievērot konfidencialitāti nav piemērojams, ja:

- (a) puse, kas atklāj informāciju, piekrīt atbrīvot otru pusi no minētajiem pienākumiem;
- (b) *konfidencialā informācija vai dokumenti* kļūst publiski pieejami, izmantojot citus līdzekļus, nevis konfidencialitātes ievērošanas pienākuma neizpildi;
- (c) *konfidencialās informācijas vai dokumentu* atklāšana ir noteikta tiesību aktos.

II.7. PANTS – PERSONAS DATU APSTRĀDE

II.7.1. Personas datu apstrāde, ko veic Komisija

Visi personas dati, kas iekļauti līgumā, Komisijai ir jāapstrādā saskaņā ar Regulu (ES) 2018/1725.¹

Šādi dati ir jāapstrādā I.7.1. pantā noteiktajam datu pārzinim tikai līguma īstenošanas, pārvaldības un uzraudzības nolūkā vai ar mērķi aizsargāt ES finansiālās intereses, tostarp veicot II.27. pantā minētās pārbaudes, revīzijas un izmeklēšanas.

Saņēmējam saskaņā ar Regulu (ES) 2018/1725 ir tiesības piekļūt saviem personas datiem, tos labot vai dzēst un tiesības ierobežot apstrādi vai attiecīgā gadījumā tiesības uz datu pārnesamību, vai tiesības iebilst pret datu apstrādi. Šajā nolūkā saņēmējam visi jautājumi par personas datu apstrādi ir jāadresē I.7.1. pantā noteiktajam datu pārzinim.

Saņēmējs var jebkurā laikā vērsties pie Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāja.

II.7.2. Personas datu apstrāde, ko veic saņēmējs

Saņēmējam ar šo līgumu saistītie personas dati jāapstrādā atbilstoši datu aizsardzības jomā piemērojamajiem ES un valsts tiesību aktiem (tostarp attiecībā uz atļaujām vai paziņošanas prasībām).

Saņēmējs var piešķirt savam personālam piekļuvi tikai tiem datiem, kas ir absolūti nepieciešami līguma īstenošanas, pārvaldības un uzraudzības nolūkā. Saņēmējam jānodrošina,

¹ Regula (ES) 2018/1725 (2018. gada 23. oktobris) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Savienības iestādēs, struktūrās, birojos un aģentūrās un par šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 45/2001 un Lēmumu Nr. 1247/2002/EK.

ka darbinieki, kas ir pilnvaroti apstrādāt personas datus, ir apņēmušies ievērot konfidencialitāti vai uz viņiem attiecas atbilstīgs ar likumu noteikts konfidencialitātes ievērošanas pienākums.

Saņēmējam ir jāveic atbilstoši tehniski un organizatoriski drošības pasākumi, ņemot vērā riskus, kas saistīti ar attiecīgo personas datu apstrādi, un apstrādes veidu, apmēru, kontekstu un nolūkus. Tas ir jā dara, lai attiecīgā gadījumā nodrošinātu:

- a) personas datu pseidonimizāciju un šifrēšanu;
- b) spēju nodrošināt apstrādes sistēmu un pakalpojumu nepārtrauktu konfidencialitāti, integritāti, pieejamību un noturību;
- c) spēju laikus atjaunot pieejamību un piekļuvi personas datiem fiziska vai tehniska negadījuma rezultātā;
- d) procesu tehnisko un organizatorisko pasākumu efektivitātes regulārai testēšanai, novērtēšanai un izvērtēšanai nolūkā nodrošināt apstrādes drošību;
- e) pasākumus nolūkā aizsargāt personas datus pret nosūtīto, uzglabāto vai citādi apstrādāto personas datu nejaušu vai nelikumīgu iznīcināšanu, nozaudēšanu, pārveidošanu, neatļautu izpaušanu vai piekļuvi tiem.

II.8. PANTS – SAVIENĪBAS FINANSĒJUMA REDZAMĪBA

II.8.1. Informācija par Savienības finansējumu un Eiropas Savienības emblēmas izmantošana

Ja vien Komisija nepieprasa vai nevienojas citādi, jebkurā saņēmēja paziņojumā vai publikācijā saistībā ar *pasākumu*, tostarp konferencēs, semināros vai jebkuros informatīvos vai reklāmas materiālos (piemēram, brošūrās, bukletos, plakātos, prezentācijās, elektroniskā formā u. c.):

- a) jānorāda, ka *pasākums* ir saņemis finansējumu no Savienības, un
- b) jāizvieto Eiropas Savienības emblēma.

Izvietojot kopā ar citu logotipu, Eiropas Savienības emblēmai jābūt atbilstoši izceltai.

Pienākums izvietot Eiropas Savienības emblēmu nepiešķir saņēmējam ekskluzīvas izmantošanas tiesības. Saņēmējs nedrīkst piesavināties Eiropas Savienības emblēmu vai jebkuru līdzīgu preču zīmi vai logotipu ar reģistrāciju vai jebkuriem citiem līdzekļiem.

Pirmās, otrās un trešās daļas nolūkā un saskaņā ar tajās paredzētajiem noteikumiem saņēmējs drīkst izmantot Eiropas Savienības emblēmu, pirms tam nesaņemot Komisijas atļauju.

II.8.2. Atrunas, ar ko izslēdz Komisijas atbildību

Jebkurā paziņojumā vai publikācijā saistībā ar *pasākumu*, kuru saņēmējs sniedz jebkāda veidā un ar jebkādiem līdzekļiem, ir jānorāda:

- a) ka tas atspoguļo tikai autora viedokli; un
- b) ka Komisija neatbild par tajā ietvertās informācijas iespējamo izmantojumu.

II.9. PANTS – IEPRIEKŠ PASTĀVOŠĀS TIESĪBAS UN ĪPAŠUMTIESĪBAS UN REZULTĀTU (TOSTARP INTELEKTUĀLĀ UN RŪPNIECISKĀ ĪPAŠUMA TIESĪBU) IZMANTOŠANA

II.9.1. Saņēmēja īpašumtiesības uz rezultātiem

Ja vien līgumā nav noteikts citādi, īpašumtiesības uz *pasākuma* rezultātiem, tostarp rūpnieciskā un intelektuālā īpašuma tiesības, kā arī ziņojumiem un citiem dokumentiem, kas uz to attiecas, ir saņēmējam.

II.9.2. Iepriekš pastāvošās tiesības

Ja Komisija nosūta saņēmējam rakstisku pieprasījumu, norādot, kurus rezultātus tā plāno izmantot, saņēmējam:

- a) ir jāsagatavo saraksts, kurā norāda visas minētajos rezultātos ietvertās *iepriekš pastāvošās tiesības*; un
- b) jāiesniedz šis saraksts Komisijai ne vēlāk kā kopā ar atlikuma maksājuma pieprasījumu.

Saņēmējam ir jānodrošina, ka tam vai tā saistītiem subjektiem ir visas tiesības līguma īstenošanas laikā izmantot *iepriekš pastāvošās tiesības*.

II.9.3. Savienības tiesības izmantot rezultātus un iepriekš pastāvošās tiesības

Saņēmējs piešķir Savienībai šādas tiesības izmantot *pasākuma* rezultātus:

- a) savām vajadzībām un jo īpaši darīt pieejamus personām, kas strādā Komisijā, citās Savienības iestādēs, aģentūrās un struktūrās, un dalībvalstu iestādēm, kā arī kopēt un pavairot pilnībā vai daļēji un neierobežotā eksemplāru skaitā;
- b) pavairošanai – tiesības atļaut rezultātu tiešu vai netiešu, īslaicīgu vai pastāvīgu pavairošanu ar jebkādiem līdzekļiem (mehāniskiem, digitāliem vai citiem) un jebkādā formā, pilnībā vai daļēji;
- c) saziņai ar sabiedrību – tiesības atļaut jebkuru informācijas attēlošanu, izrādīšanu vai izziņošanu sabiedrībai, izmantojot vadu vai bezvadu līdzekļus, tostarp rezultātus darīt sabiedrībai pieejamus tādā veidā, ka sabiedrības locekļi tiem var piekļūt viņu individuāli izvēlēta vietā un laikā; šīs tiesības ietver arī saziņu un apraidi, izmantojot kabeļus vai satelītus;
- d) izplatīšanai – tiesības atļaut rezultātu vai to kopiju izplatīšanu sabiedrībai jebkādā formā;
- e) adaptācijai – tiesības rezultātus modificēt;
- f) tulkošanai;
- g) tiesības uzglabāt un arhivēt rezultātus saskaņā ar Komisijai piemērojamiem dokumentu pārvaldības noteikumiem, ieskaitot digitalizāciju vai formāta pārveidošanu saglabāšanai vai jauniem izmantojuma mērķiem;
- h) ja rezultāti ir dokumenti, tiesības atļaut dokumentu atkārtotu izmantošanu saskaņā ar Komisijas 2011. gada 12. decembra Lēmumu 2011/833/ES par Komisijas dokumentu atkalizmantošanu, ja minētais lēmums ir piemērojams un dokumenti ietilpst tā darbības jomā un nav izslēgti no piemērošanas jomas ar kādu no tā noteikumiem. Šā noteikuma vajadzībām terminiem „atkalizmantošana” un „dokuments” ir Lēmumā 2011/833/ES noteiktā nozīme.

Minētās izmantošanas tiesības var precizēt īpašajos noteikumos.

Papildu izmantošanas tiesības Savienībai var paredzēt īpašajos noteikumos.

Saņēmējam ir jānodrošina, ka Savienībai ir tiesības izmantot jebkuras *iepriekš pastāvošās tiesības*, kas ir iekļautas *pasākuma* rezultātos. *Iepriekš pastāvošās tiesības* ir jāizmanto tādiem pašiem mērķiem un ar tādiem pašiem nosacījumiem, kādi ir piemērojami *pasākuma* rezultātu izmantošanas tiesībām, ja vien īpašajos noteikumos nav noteikts citādi.

Ja Savienība izpauž rezultātu, jāiekļauj informācija par autortiesību īpašnieku. Autortiesību informācija ir jānorāda šādi: „© – gads – autortiesību īpašnieka nosaukums. Visas tiesības aizsargātas. Licencēts Eiropas Savienībai ar nosacījumiem.”

Ja saņēmējs piešķir izmantošanas tiesības Komisijai, tas neietekmē tās konfidencialitātes pienākumus saskaņā ar II.6. pantu un saņēmēja pienākumus saskaņā ar II.2. pantu.

II.10. PANTS – PASĀKUMA ĪSTENOŠANAI NEPIECIEŠAMO LĪGUMU SLĒGŠANAS TIESĪBU PIEŠKIRŠANA

II.10.1. Ja *pasākuma* īstenošanas nolūkā saņēmējam ir jāiegādājas preces, būvdarbi vai pakalpojumi, tas var piešķirt līguma slēgšanas tiesības atbilstīgi parastajai iepirkuma praksei ar noteikumu, ka līguma slēgšanas tiesības tiek piešķirtas saimnieciski visizdevīgākajam piedāvājumam vai attiecīgā gadījumā piedāvājumam ar viszemāko cenu. To darot, saņēmējam ir jāizvairās no *interesu konflikta*.

Saņēmējam ir jānodrošina, ka Komisija, Eiropas Revīzijas palāta un Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) var izmantot savas II.27. pantā paredzētās tiesības arī attiecībā uz saņēmēja darbuzaņēmējiem.

II.10.2. Saņēmējam, kas ir „līgumslēdzēja iestāde” Direktīvas 2014/24/ES² nozīmē vai „līgumslēdzējs” [darbuzaņēmējs] Direktīvas 2014/25/ES³ nozīmē, ir jāievēro piemērojamie valsts tiesību akti publiskā iepirkuma jomā.

Saņēmējam ir jānodrošina, ka noteikumi, kas tam piemērojami saskaņā ar II.4., II.5., II.6. un II.9. pantu, ir piemērojami arī darbuzaņēmējiem.

II.10.3. Saņēmējs uzņemas pilnu atbildību par *pasākuma* īstenošanu un par līguma noteikumu ievērošanu.

II.10.4. Ja saņēmējs nepilda savus pienākumus saskaņā ar II.10.1. pantu, ar attiecīgo līgumu saistītās izmaksas ir uzskatāmas par neattiecināmām saskaņā ar II.19.2. panta c), d) un e) punktu.

Ja saņēmējs nepilda kādu no saviem II.10.2. pantā noteiktajiem pienākumiem, dotāciju var samazināt saskaņā ar II.25.4. pantu.

² Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 26. februāra Direktīva 2014/24/ES par publisko iepirkumu un ar ko atceļ Direktīvu 2004/18/EK.

³ Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 26. februāra Direktīva 2014/25/ES par iepirkumu, ko īsteno subjekti, kuri darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs, un ar ko atceļ Direktīvu 2004/17/EK.

II.11. PANTS – APAKŠLĪGUMU SLĒGŠANA PAR PASĀKUMU VEIDOJOŠIEM UZDEVUMIEM

II.11.1. Saņēmējs var slēgt apakšlīgumus par *pasākumu* veidojošiem uzdevumiem. Šādā gadījumā saņēmējam ir jānodrošina, ka papildus II.10. pantā paredzētajiem noteikumiem tiek ievēroti šādi nosacījumi:

- a) apakšlīgums neattiecas uz *pasākuma* pamatzdevumiem;
- b) apakšlīguma izmantošana ir pamatota, ņemot vērā *pasākuma* veidu un to, kas ir nepieciešams tā īstenošanai;
- c) apakšlīguma aplēstās izmaksas ir skaidri identificējamās budžeta tāmē, kas sniegta III pielikumā;
- d) par apakšlīguma izmantošanu, ja tas nav paredzēts I pielikumā, saņēmējs paziņo un Komisija to apstiprina. Komisija var sniegt apstiprinājumu:
 - i) pirms apakšlīguma izmantošanas, ja saņēmējs pieprasa grozījumu saskaņā ar II.13. pantu; vai
 - ii) pēc apakšlīguma izmantošanas, ja tā:
 - ir konkrēti pamatota starpposma vai nobeiguma tehniskajā ziņojumā, kas minēts I.4.3. un I.4.4. pantā; un
 - neietver līguma izmaiņas, kas liktu apšaubīt lēmumu par dotācijas piešķiršanu vai radītu nevienlīdzīgu attieksmi pret pretendentiem;
- e) saņēmējs nodrošina, ka noteikumi, kas tam ir piemērojami saskaņā ar II.8. pantu, ir piemērojami arī apakšuzņēmējiem.

II.11.2. Ja saņēmējs nepilda savus pienākumus saskaņā ar II.11.1. panta a), b), c) un d) punktu, ar attiecīgo līgumu saistītās izmaksas ir uzskatāmas par neattiecināmām saskaņā ar II.19.2. panta f) punktu.

Ja saņēmējs nepilda II.11.1. panta e) punktā noteikto pienākumu, dotāciju var samazināt saskaņā ar II.25.4. pantu.

II.12. PANTS – FINANSIĀLS ATBALSTS TREŠĀM PERSONĀM

II.12.1. Ja *pasākuma* īstenošanai ir nepieciešama finansiāla atbalsta sniegšana trešām personām, saņēmējs šādu finansiālo atbalstu sniedz saskaņā ar I pielikumā paredzētajiem noteikumiem. Saskaņā ar minētajiem noteikumiem ir jāsniedz vismaz šāda informācija:

- a) finansiālā atbalsta maksimālā summa. Tā nedrīkst pārsniegt EUR 60 000 katrai trešai personai, izņemot gadījumu, ja *pasākuma* I pielikumā noteiktā mērķa sasniegšana citādi būtu neiespējama vai pārāk sarežģīta;
- b) kritēriji finansiālā atbalsta precīzas summas noteikšanai;
- c) darbības veidi, kuriem var piešķirt finansiālu atbalstu, pamatojoties uz noteiktu sarakstu;
- d) personas vai personu kategorijas, kuras var saņemt finansiālu atbalstu;
- e) kritēriji finansiālā atbalsta piešķiršanai.

II.12.2. Atkāpjoties no II.12.1. panta, ja finansiālais atbalsts ir godalgas veidā, saņēmējam šāds finansiālais atbalsts jāsniedz saskaņā ar I pielikumā paredzētajiem noteikumiem. Saskaņā ar minētajiem noteikumiem ir jāsniedz vismaz šāda informācija:

- a) attiecināmības un piešķiršanas kritēriji;
- b) godalgas summa;
- c) maksāšanas kārtība.

II.12.3. Saņēmējam ir jānodrošina, ka noteikumi, kas tam piemērojami saskaņā ar II.4., II.5., II.6., II.8., II.9. un II.27. pantu, ir piemērojami arī trešām personām, kas saņem finansiālo atbalstu.

II.13. PANTS – LĪGUMU GROZĪJUMI

II.13.1. Jebkuri līguma grozījumi ir jānoformē rakstiski.

II.13.2. Grozījuma mērķis vai rezultāts nevar būt tādu izmaiņu izdarīšana līgumā, kas liktu apšaubīt lēmumu piešķirt dotāciju vai būtu pretrunā vienlīdzīgas attieksmes principam pret pretendentiem.

II.13.3. Jebkuram grozījumu pieprasījumam:

- a) ir jābūt pienācīgi pamatotam;
- b) ir jāpievieno atbilstoši apliecināšie dokumenti; un
- c) tas jānosūta otrai pusei laikus, pirms tas stājas spēkā un jebkurā gadījumā vienu mēnesi pirms *īstenošanas perioda* beigām.

Šā panta c) punktu nepiemēro gadījumos, kurus pienācīgi pamatojusi puse, kas pieprasa grozījumu, ja otra puse tam piekrīt.

II.13.4. Darbības dotācijas gadījumā grozījumus nevar izmantot, lai pagarinātu I.2.2. pantā noteikto periodu.

II.13.5. Grozījumi stājas spēkā datumā, kurā tos paraksta pēdējā puse, vai grozījumu pieprasījuma apstiprināšanas datumā.

Grozījumus piemēro no datuma, par kuru puses vienojušās, vai, ja šāda saskaņota datuma nav, – no datuma, kurā grozījumi stājas spēkā.

II.14. PANTS – MAKSĀJUMA PRASĪJUMU NODOŠANA TREŠĀM PERSONĀM

II.14.1. Saņēmējs nedrīkst nodot nevienu no saviem maksājuma prasījumiem pret Komisiju trešai personai, izņemot gadījumus, ja Komisija tam piekritusi, pamatojoties uz saņēmēja argumentētu rakstisku pieprasījumu.

Ja Komisija nepiekrīt prasījuma nodošanai vai netiek ievēroti tās noteikumi, prasījuma nodošana nav spēkā.

II.14.2. Prasījuma nodošana nekādā gadījumā neatbrīvo saņēmēju no tā pienākumiem pret Komisiju.

II.15. PANTS – NEPĀRVARAMA VARA

II.15.1. Pusei, kas saskaras ar *nepārvaramas varas* apstākļiem, nekavējoties ir jānosūta *oficiāls paziņojums* otrai pusei, norādot situācijas vai notikuma veidu, iespējamo ilgumu un paredzamās sekas.

II.15.2. Pusēm ir jāveic nepieciešamie pasākumi, lai ierobežotu *nepārvaramas varas* radīto kaitējumu. Tām ir jādara viss iespējamais, lai iespējami drīz atsāktu *pasākuma* īstenošanu.

II.15.3 Puse, kas saskaras ar *nepārvaramas varas* apstākļiem, nav uzskatāma par līgumā paredzētos pienākumus neizpildījušu, ja to neizpildes iemesls ir *nepārvarama vara*.

II.16. PANTS – PASĀKUMA ĪSTENOŠANAS APTURĒŠANA

II.16.1. Saņēmēja veikta īstenošanas apturēšana

Saņēmējs var apturēt *pasākuma* vai jebkuras tā daļas īstenošanu, ja ārkārtas apstākļi padara šo īstenošanu neiespējamu vai pārlieku sarežģītu, jo īpaši *nepārvaramas varas* gadījumā.

Saņēmējam nekavējoties ir jāinformē Komisija, norādot:

- a) apturēšanas iemeslus, tostarp informāciju par datumu vai laikposmu, kad ārkārtas apstākļi iestājās; un
- b) paredzamo atsākšanas datumu.

Kad apstākļi ļauj saņēmējam atsākt *pasākuma* īstenošanu, saņēmējam nekavējoties ir jāinformē Komisija un jāiesniedz līguma grozījuma pieprasījums, kā paredzēts II.16.3. pantā. Šo pienākumu nepiemēro, ja līgums tiek izbeigts saskaņā ar II.17.1. pantu vai II.17.2.1. panta b) vai c) punktu.

II.16.2. Komisijas veikta īstenošanas apturēšana

II.16.2.1. Apturēšanas pamatojums

Komisija var apturēt *pasākuma* vai jebkuras tā daļas īstenošanu:

- a) ja Komisijai ir pierādījumi, ka saņēmējs ir pieļāvis *pārkāpumus, krāpšanu* vai *pienākumu neizpildi* piešķiršanas procedūrā vai līguma īstenošanas laikā;
- b) ja Komisijai ir pierādījumi, ka saņēmējs ir pieļāvis sistēmiskus vai atkārtotus *pārkāpumus, krāpšanu* vai *pienākumu* smagu *neizpildi* saistībā ar citām dotācijām, kuras finansē Savienība vai Eiropas Atomenerģijas kopiena („Euratom”) un kuras saņēmējam piešķirtas ar līdzīgiem nosacījumiem, un šie *pārkāpumi, krāpšana* vai *pienākumu neizpilde* būtiski ietekmē šo dotāciju; vai
- c) ja Komisijai ir aizdomas par *pārkāpumiem, krāpšanu* vai *pienākumu neizpildi*, ko saņēmējs pieļāvis piešķiršanas procedūrā vai līguma īstenošanas laikā, un tai ir jāpārbauda, vai tie ir faktiski notikuši.

II.16.2.2. Apturēšanas procedūra

1. posms – pirms apturēt *pasākuma* īstenošanu, Komisijai ir jānosūta *oficiāls paziņojums* saņēmējam:

- a) informējot to par:
 - i) tās nodomu apturēt īstenošanu;
 - ii) apturēšanas iemesliem;
 - iii) nepieciešamajiem nosacījumiem īstenošanas atsākšanai II.16.2.1. panta a) un b) punktā minētajos gadījumos; un
- b) aicinot iesniegt apsvērumus 30 kalendāro dienu laikā no *oficiālā paziņojuma* saņemšanas.

2. posms – ja Komisija nesaņem apsvērumus vai nolemj turpināt procedūru, neraugoties uz saņemtajiem apsvērumiem, tai ir jānosūta *oficiāls paziņojums* saņēmējam, informējot to par:

- a) īstenošanas apturēšanu;
- b) apturēšanas iemesliem; un
- c) galīgajiem nosacījumiem īstenošanas atsākšanai II.16.2.1. panta a) un b) punktā minētajos gadījumos; vai
- d) nepieciešamās pārbaudes orientējošo pabeigšanas datumu II.16.2.1. panta c) punktā minētajā gadījumā.

Apturēšana stājas spēkā dienā, kad saņēmējs saņem *oficiālo paziņojumu*, vai vēlākā datumā, kas norādīts *oficiālajā paziņojumā*.

Pretējā gadījumā Komisijai ir jānosūta *oficiāls paziņojums* saņēmējam, informējot to, ka Komisija neturpina apturēšanas procedūru.

II.16.2.3. Īstenošanas atsākšana

Lai atsāktu īstenošanu, saņēmējam iespējami drīz ir jāizpilda paziņotie nosacījumi un jāinformē Komisija par panākto virzību.

Ja īstenošanas atsākšanas nosacījumi ir izpildīti vai ir veiktas vajadzīgās pārbaudes, Komisijai ir jānosūta *oficiāls paziņojums* saņēmējam:

- a) informējot to, ka nosacījumi apturēšanas atcelšanai ir izpildīti; un
- b) pieprasot iesniegt līguma grozījuma pieprasījumu, kā paredzēts II.16.3. pantā. Šo pienākumu nepiemēro, ja līgums tiek izbeigts saskaņā ar II.17.1. pantu vai II.17.2.1. panta b), f) vai g) punktu.

II.16.3. Apturēšanas sekas

Ja *pasākuma* īstenošanu var atsākt un līgums nav izbeigts, ir jāveic līguma grozījums saskaņā ar II.13. pantu, lai:

- a) noteiktu datumu, kurā *pasākuma* īstenošana tiks atsākta;
- b) pagarinātu *pasākuma* ilgumu; un
- c) veiktu citas izmaiņas, kas vajadzīgas, lai *pasākumu* pielāgotu jaunajai situācijai.

Apturēšanu atceļ no grozījumā noteiktā atsākšanas datuma. Šis datums var būt pirms datuma, kurā stājas spēkā grozījums.

No dotācijas nedrīkst atlīdzināt vai segt izmaksas, kas radušās apturēšanas periodā saistībā ar apturētā *pasākuma* vai tā apturētās daļas īstenošanu.

Pasākuma īstenošanas apturēšana neskar Komisijas tiesības izbeigt līgumu saskaņā ar II.17.2. pantu un tās tiesības samazināt dotāciju vai atgūt nepamatoti izmaksātās summas saskaņā ar II.25.4. un II.26. pantu.

Neviena no pusēm nevar pieprasīt zaudējumu atlīdzināšanu otras puses veiktās apturēšanas dēļ.

II.17. PANTS – LĪGUMA IZBEIGŠANA

II.17.1. Saņēmēja veikta līguma izbeigšana

Saņēmējs var izbeigt līgumu.

Saņēmējam ir Komisijai jānosūta *oficiāls paziņojums* par izbeigšanu, norādot:

- a) izbeigšanas iemeslus; un
- b) izbeigšanas spēkā stāšanās datumu. Šis datumam ir jābūt pēc *oficiālā paziņojuma* datuma.

Ja saņēmējs nenorāda izbeigšanas iemeslus vai Komisija uzskata, ka tie neattaisno izbeigšanu, uzskatāms, ka līgums ir izbeigts neatbilstoši.

Līguma izbeigšana stājas spēkā datumā, kas norādīts *oficiālajā paziņojumā*.

II.17.2. Komisijas veikta līguma izbeigšana

II.17.2.1. Izbeigšanas pamatojums

Komisija var izbeigt līgumu, ja:

- a) izmaiņas saņēmēja tiesiskajā, finanšu, tehniskajā, organizatoriskajā vai īpašumtiesību statusā var būtiski ietekmēt līguma īstenošanu vai liek apšaubīt lēmumu par dotācijas piešķiršanu, vai izmaiņas saistībā ar izslēgšanas situācijām, kas uzskaitītas Regulas (ES) 2018/1046 136. pantā, liek apšaubīt dotācijas piešķiršanas lēmumu;
- b) saņēmējs vai jebkura *saistīta persona*, vai fiziska persona, kas ir būtiska līguma slēgšanas tiesību piešķiršanai vai līguma īstenošanai, ir pieļāvis/izdarījis smagu *pienākumu neizpildi*, tajā skaitā I pielikumā aprakstītā *pasākuma* nepienācīgu īstenošanu;
- c) *pasākuma* īstenošanu liedz vai aptur *nepārvarama vara* vai ārkārtas apstākļi un:
 - (i) īstenošanas atsākšana nav iespējama; vai
 - (ii) līguma nepieciešamās izmaiņas liktu apšaubīt lēmumu par dotācijas piešķiršanu vai būtu pretrunā vienlīdzīgas attieksmes principam pret pretendentiem;
- d) saņēmējs vai fiziska vai juridiska persona, kas uzņemas neierobežotu atbildību par saņēmēja parādiem:
 - i) ir pasludināts par bankrotējušu, ir maksātnespējas vai likvidācijas procesā, tā aktīvus pārvalda likvidators vai tiesa, ir noslēdzis vienošanos ar kreditoriem, ir apturējis saimniecisko darbību vai ir kādā analogā situācijā līdzīgas procedūras rezultātā, kas paredzēta Savienības vai valsts tiesību aktos;
 - ii) ir pārkāpis pienākumus saistībā ar nodokļu maksāšanu vai sociālās apdrošināšanas iemaksu veikšanu saskaņā ar piemērojamajiem tiesību aktiem;
- e) saņēmējs vai jebkura *saistīta persona*, vai fiziska persona, kas ir būtiska līguma slēgšanas tiesību piešķiršanai vai līguma īstenošanai, ir pieļāvis/izdarījis:
 - i) *smagu pārkāpumu saistībā ar profesionālo rīcību*, kas pierādīts ar jebkādiem līdzekļiem;
 - ii) *krāpšanu*;
 - iii) korupciju;
 - iv) rīcību saistībā ar noziedzīgām organizācijām;
 - v) nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju;
 - vi) ar terorismu saistītus noziegumus (tajā skaitā teroristu finansēšanu);
 - vii) bērnu darbu vai citus nodarījumus, kas saistīti ar cilvēku tirdzniecību;
- f) Komisijai ir pierādījumi, ka saņēmējs vai jebkura *saistīta persona*, vai fiziska persona, kas ir būtiska līguma slēgšanas tiesību piešķiršanai vai līguma īstenošanai, ir

pieļāvis/izdarījis *pārkāpumus, krāpšanu* vai *pienākumu neizpildi* piešķiršanas procedūrā vai līguma īstenošanas laikā, vai ja saņēmējs vai *saistīta persona*, vai fiziska persona ir iesnieguši nepatiesu informāciju vai nav iesnieguši prasīto informāciju;

- g) Komisijai ir pierādījumi, ka saņēmējs ir pieļāvis/izdarījis sistēmiskus vai atkārtotus *pārkāpumus, krāpšanu* vai *pienākumu* smagu *neizpildi* saistībā ar citām Savienības vai *Euratom* dotācijām, kuras saņēmējam piešķirtas ar līdzīgiem nosacījumiem, un šie *pārkāpumi, krāpšana* vai *pienākumu neizpilde* būtiski ietekmē šo dotāciju;
- h) saņēmējs vai jebkura *saistīta persona*, vai fiziska persona, kas ir būtiska līguma slēgšanas tiesību piešķiršanai vai līguma īstenošanai, ir izveidojis subjektu citā jurisdikcijā nolūkā nepildīt fiskālos, sociālos vai jebkurus citus juridiskos pienākumus juridiskās adreses, centrālās administrācijas vai galvenās darbīšanas vietas jurisdikcijā;
- i) saņēmējs vai jebkura *saistīta persona* ir izveidots h) punktā minētajā nolūkā vai
- j) Komisija ir nosūtījusi saņēmējam *oficiālu paziņojumu*, lūdzot pārtraukt tā saistītā subjekta līdzdalību, jo šis subjekts atrodas situācijā, kas minēta d) līdz i) punktā, un saņēmējs nav pieprasījis grozījumu, ar ko izbeidz šā subjekta līdzdalību un pārdala tā uzdevumus.

II.17.2.2. Izbeigšanas procedūra

1. posms – pirms līguma izbeigšanas Komisijai ir jānosūta *oficiāls paziņojums* saņēmējam:

- a) informējot to par:
 - i) tās nodomu izbeigt līgumu;
 - ii) izbeigšanas iemesliem; un
- b) aicinot 45 kalendāro dienu laikā no *oficiālā paziņojuma* saņemšanas:
 - i) iesniegt apsvērumus; un
 - ii) II.17.2.1. panta b) punkta gadījumā informēt Komisiju par pasākumiem, kuru mērķis ir nodrošināt līgumā noteikto saistību izpildi.

2. posms – ja Komisija nesaņem apsvērumus vai nolemj turpināt procedūru, neraugoties uz saņemtajiem apsvērumiem, tā nosūta *oficiālu paziņojumu* saņēmējam, informējot to par izbeigšanu un datumu, kurā līgums tiek izbeigts.

Pretējā gadījumā Komisijai ir jānosūta *oficiāls paziņojums* saņēmējam, informējot to, ka izbeigšanas procedūra netiek turpināta.

Līgums tiek izbeigts:

- a) II.17.2.1. panta a), b) un d) punktā minētajos gadījumos – datumā, kas noteikts otrajā daļā (t. i., iepriekš minētajā 2. posmā) minētajā *oficiālajā paziņojumā* par izbeigšanu;
- b) II.17.2.1. panta c), e) līdz j) punktā minētajos gadījumos – dienu pēc tam, kad saņēmējs saņem otrajā daļā (t. i., iepriekš minētajā 2. posmā) minēto *oficiālo paziņojumu* par izbeigšanu.

II.17.3. Izbeigšanas sekas

Sešdesmit kalendāro dienu laikā no līguma izbeigšanas datuma saņēmējam ir jāiesniedz atlikuma maksājuma pieprasījums, kā noteikts I.4.4. pantā.

Ja Komisija nesaņem atlikuma maksājuma pieprasījumu minētajā termiņā, no dotācijas tiek atlīdzinātas vai segtas tikai izmaksas vai iemaksas, kas iekļautas apstiprinātā tehniskajā ziņojumā un, attiecīgā gadījumā, apstiprinātā finanšu pārskatā.

Ja Komisija izbeidz līgumu, jo saņēmējs nav pildījis savu pienākumu iesniegt maksājuma pieprasījumu, saņēmējs pēc izbeigšanas vairs nevar iesniegt maksājuma pieprasījumu. Šajā gadījumā piemēro otro daļu.

Komisija aprēķina dotācijas galīgo summu, kas minēta II.25. pantā, un atlikumu, kas minēts I.5.4. pantā, balstoties uz iesniegtajiem ziņojumiem. Jāņem vērā tikai darbības, kas veiktas līdz datumam, kad izbeigšana stājas spēkā, vai I.2.2. pantā noteiktā *īstenošanas perioda* beigu datumam, atkarībā no tā, kurš no šiem datumiem ir agrāks. Ja dotācija ir faktiski radušos izmaksu atlīdzināšanas veidā, kā paredzēts 1.3.2. panta a) punkta i) apakšpunktā, no dotācijas tiek atlīdzinātas vai segtas tikai izmaksas, kas radušās pirms līguma izbeigšanas. Izmaksas, kas saistītas ar līgumiem, kuru izpilde paredzēta pēc izbeigšanas, neņem vērā, un tās no dotācijas neatlīdzina un nesedz.

Komisija var samazināt dotāciju saskaņā ar II.25.4. pantu, ja:

- a) saņēmējs līgumu izbeidz neatbilstīgi II.17.1. panta nozīmē; vai
- b) Komisija izbeidz līgumu, pamatojoties uz iemesliem, kas minēti II.17.2.1. panta b) līdz j) punktā.

Neviena no pusēm nevar pieprasīt zaudējumu atlīdzināšanu, pamatojoties uz faktu, ka otra puse ir izbeigusi līgumu.

Pēc izbeigšanas saņēmēja pienākumi turpina būt spēkā, jo īpaši I.4., II.6., II.8., II.9., II.14., II.27. pantā minētie pienākumi un jebkuri papildu noteikumi par rezultātu izmantošanu, kā noteikts īpašajos noteikumos.

II.18. PANTS – PIEMĒROJAMIE TIESĪBU AKTI, STRĪDU IZŠĶIRŠANA UN IZPILDĀMI LĒMUMI

II.18.1. Līgumu reglamentē piemērojamie Savienības tiesību akti, kurus nepieciešamības gadījumā papildina Beļģijas tiesību akti.

II.18.2. Saskaņā ar LESD 272. pantu vienīgi Vispārējai tiesai vai – pārsūdzības gadījumā – Eiropas Savienības Tiesai ir piekritība izskatīt strīdu starp Savienību un saņēmēju par līguma interpretāciju, piemērošanu vai spēkā esību, ja šādu strīdu nevar atrisināt izlīguma ceļā.

II.18.3. Saskaņā ar LESD 299. pantu atgūšanas nolūkā II.26. panta nozīmē Komisija var pieņemt izpildāmu lēmumu, lai noteiktu finansiālas saistības personām, kas nav valstis.

Pret šādu lēmumu var celt prasību Eiropas Savienības Vispārējā tiesā saskaņā ar LESD 263. pantu.

B DAĻA – FINANŠU NOTEIKUMI

II.19. PANTS – ATTIECINĀMĀS IZMAKSAS

II.19.1. Izmaksu attiecināmības nosacījumi

Pasākuma attiecināmās izmaksas ir saņēmējam faktiski radušās izmaksas, kas atbilst šādiem kritērijiem:

- a) tās ir radušās *īstenošanas periodā*, izņemot izmaksas, kas ir saistītas ar atlikuma maksājuma pieprasījumu un attiecīgajiem apliecinošajiem dokumentiem, kas minēts(-i) I.4.4. pantā;
- b) tās ir norādītas budžeta tāmē. Budžeta tāmē ir dota III pielikumā;
- c) tās radušās saistībā ar *pasākumu*, kā aprakstīts I pielikumā, un ir nepieciešamas tā īstenošanai;
- d) tās ir identificējamas un pārbaudāmas, konkrēti, tās ir iegrāmatotas saņēmēja grāmatvedības uzskaites dokumentos un ir noteiktas saskaņā ar tās valsts spēkā esošajiem grāmatvedības standartiem, kurā saņēmējs ir reģistrēts, un saskaņā ar parasto saņēmēja izmaksu uzskaites praksi;
- e) tās atbilst piemērojamo nodokļu un sociālo tiesību aktu prasībām; un
- f) tās ir samērīgas, pamatotas un atbilst pareizas finanšu pārvaldības principam, īpaši attiecībā uz saimnieciskumu un efektivitāti.

II.19.2. Attiecināmās tiešās izmaksas

Lai *pasākuma tiešās izmaksas* būtu attiecināmas, tām jāatbilst II.19.1. pantā izklāstītajiem atbilstības nosacījumiem.

Attiecināmas ir jo īpaši turpmāk minēto kategoriju *tiešās izmaksas*, ja tās atbilst II.19.1. pantā izklāstītajiem atbilstības nosacījumiem, kā arī turpmāk minētajiem nosacījumiem:

- a) tā personāla izmaksas, kas strādā atbilstoši darba līgumam ar saņēmēju vai atbilstoši līdztvērtīgam darbā iecelšanas dokumentam un ir norīkots *pasākuma* īstenošanai, ja šīs izmaksas atbilst saņēmēja ierastajai atalgojuma politikai.

Šīs izmaksas ietver faktiskās algas plus sociālā nodrošinājuma iemaksas un citas obligātās izmaksas, kas iekļautas atalgojumā. Šīs izmaksas var ietvert arī papildu atalgojumu, tostarp maksājumus, pamatojoties uz papildu līgumiem neatkarīgi no šo līgumu veida, ja tie tiek maksāti konsekventi, kad ir nepieciešams tāda paša veida darbs vai pieredze, neatkarīgi no izmantotā finansējuma avota.

Tādu fizisko personu izmaksas, kas strādā saskaņā ar tādu līgumu ar saņēmēju, kurš nav darba līgums, vai ko trešā persona ir norīkojusi darbā pie saņēmēja par atlīdzību, var ietvert personāla izmaksās, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:

- i) persona strādā apstākļos, kas ir līdzīgi darbinieka apstākļiem (jo īpaši attiecībā uz darba organizēšanas veidu, veicamajiem uzdevumiem un telpām, kurās tie tiek veikti);
- ii) darba rezultāts pieder saņēmējam (ja vien izņēmuma kārtā nav citas vienošanās); un

- iii) izmaksas būtiski neatšķiras no tā personāla izmaksām, kas veic līdzīgus uzdevumus saskaņā ar darba līgumu ar saņēmēju;
- b) ceļa un saistītās uzturēšanās izmaksas, ja šīs izmaksas atbilst saņēmēja parastajai komandējumu praksei;
- c) iekārtu vai citu aktīvu (jaunu vai lietotu) amortizācijas izmaksas, kas iegrāmatotas saņēmēja grāmatvedības pārskatos, ja aktīvs:
 - i) tiek norakstīts saskaņā ar starptautiskajiem grāmatvedības standartiem un saņēmēja parasto grāmatvedības praksi; un
 - ii) ir iegādāts saskaņā ar II.10.1. pantu un pirkums ir veikts *īstenošanas periodā*;

Iekārtu vai citu aktīvu nomas vai līzings izmaksas arī ir attiecināmas, ja šīs izmaksas nepārsniedz līdzīgu iekārtu vai aktīvu amortizācijas izmaksas un tajās nav iekļautas finansēšanas maksas.

Nosakot attiecināmās izmaksas, var ņemt vērā tikai iekārtu amortizācijas, nomas vai līzings izmaksu daļu, kas atbilst *īstenošanas periodam* un faktiskā izmantojuma īpatsvaram *pasākuma* nolūkā. Izņēmuma gadījumā īpašajos noteikumos var paredzēt iekārtu visu iegādes izmaksu attiecināmību, ja to attaisno *pasākuma* raksturs un iekārtu vai aktīvu izmantošanas konteksts;

- d) materiālu un piegāžu izmaksas, ja tie:
 - i) ir iegādāti saskaņā ar II.10.1. pantu; un
 - ii) ir tieši nodoti *pasākumam*;
- e) izmaksas, kas tiešā veidā rodas no līgumā noteiktajām prasībām (informācijas izplatīšana, *pasākuma* īpaša novērtēšana, revīzijas, tulkojumi, pavairošana), tostarp pieprasīto finanšu garantiju izmaksas, ja attiecīgie pakalpojumi iegādāti saskaņā ar II.10.1. pantu;
- f) izmaksas, kas ir saistītas ar *apakšlīgumiem* II.11. panta nozīmē, ja ir izpildīti II.11.1. panta a), b), c) un d) punkta nosacījumi;
- g) trešām personām sniegtā finansiālā atbalsta izmaksas II.12. panta nozīmē, ja ir izpildīti minētā panta nosacījumi;
- h) nodevas, nodokļi un maksas, ko samaksājis saņēmējs, jo īpaši pievienotās vērtības nodoklis (PVN), ja tie ir iekļauti attiecināmajās *tiešajās izmaksās* un ja vien līgumā nav noteikts citādi.

II.19.3. Attiecināmās netiešās izmaksas

Lai *pasākuma netiešās izmaksas* būtu attiecināmas, tām ir jāatbilst saņēmēja kopējo netiešu izmaksu samērīgai daļai un jāatbilst II.19.1. pantā izklāstītajiem atbilstības nosacījumiem.

Ja vien I.3.2. pantā nav noteikts citādi, attiecināmās *netiešās izmaksas* ir jādeklarē, pamatojoties uz vienotu likmi 7 % apmērā no kopējām attiecināmajām *tiešajām izmaksām*.

II.19.4. Neattiecināmās izmaksas

Papildus citām izmaksām, kas neatbilst II.19.1. pantā izklāstītajiem nosacījumiem, par attiecināmām neuzskata šādas izmaksas:

- a) ienākumi no kapitāla un saņēmēja maksātās dividendes;
- b) parādi un parādu apkalpošanas maksa;
- c) uzkrājumi zaudējumiem vai parādiem;
- d) debitora procenti;
- e) nedrošie parādi;
- f) valūtas maiņas darījumu zaudējumi;
- g) Komisijas veikto pārskaitījumu izmaksas, kuras iekasē saņēmēja banka;
- h) izmaksas, kuras saņēmējs deklarējis cita *pasākuma* ietvaros, kas saņem no Savienības budžeta finansētu dotāciju. Šādas dotācijas ietver dalībvalsts piešķirtas un no Savienības budžeta finansētas dotācijas un citu struktūru, kas nav Komisija, piešķirtas dotācijas Savienības budžeta izpildes nolūkā. Jo īpaši, ja saņēmējs saņem no ES vai *Euratom* budžeta finansētu darbības dotāciju, tas nevar deklarēt *netiešās izmaksas* par periodu(-iem), uz ko attiecas darbības dotācija, ja vien tas nevar pierādīt, ka darbības dotācija nesedz *pasākuma* izmaksas;
- i) trešo personu ieguldījumi natūrā;
- j) pārmērīgi vai neapdomīgi izdevumi;
- k) atskaitāmais PVN.

II.20. PANTS – DEKLARĒTO SUMMU NOSAKĀMĪBA UN PĀRBAUDĀMĪBA

II.20.1. Izmaksu un iemaksu deklarēšana

Saņēmējam kā attiecināmās izmaksas vai kā pieprasītā iemaksa jādeklarē:

- a) attiecībā uz faktiskajām izmaksām – izmaksas, kas tam faktiski radušās par *pasākumu*;
- b) attiecībā uz vienības izmaksām vai vienības iemaksām – summa, kas iegūta, reizinot summu par vienību, kura noteikta I.3.2. panta a) punkta ii) apakšpunktā vai b) punktā, ar izmantoto vai saražoto vienību faktisko skaitu;
- c) attiecībā uz fiksētas summas izmaksām vai fiksētas summas iemaksām – kopējā summa, kas noteikta I.3.2. panta a) punkta iii) apakšpunktā vai c) punktā, ja I pielikumā aprakstītie attiecīgie uzdevumi vai *pasākuma* daļa ir pienācīgi īstenoti;
- d) attiecībā uz vienotas likmes izmaksām vai vienotas likmes iemaksām – summa, kas iegūta, piemērojot vienoto likmi, kura noteikta I.3.2. panta a) punkta iv) apakšpunktā vai d) punktā;
- e) attiecībā uz ar izmaksām nesaistītu finansējumu – I.3.2. panta e) punktā noteiktā kopējā summa, ja ir pienācīgi sasniegti vai izpildīti I pielikumā aprakstītie attiecīgie rezultāti vai nosacījumi;
- f) attiecībā uz vienības izmaksām, kas deklarētas uz saņēmēja izmaksu parastās uzskaites prakses pamata – summa, kas iegūta, reizinot summu par vienību, kura

aprēķināta saskaņā ar tā izmaksu parasto uzskaites praksi, ar izmantoto vai saražoto vienību faktisko skaitu;

- g) attiecībā uz fiksētas summas izmaksām, kuras deklarētas, pamatojoties uz saņēmēja izmaksu parasto uzskaites praksi – kopējā summa, kas aprēķināta saskaņā ar tā izmaksu parasto uzskaites praksi, ja atbilstošie uzdevumi vai *pasākuma* daļa ir pienācīgi īstenoti;
- h) attiecībā uz vienotas likmes izmaksām, kuras deklarētas, pamatojoties uz saņēmēja izmaksu parasto uzskaites praksi – summa, kas iegūta, piemērojot vienoto likmi, kura aprēķināta saskaņā ar tā izmaksu parasto uzskaites praksi.

Attiecībā uz dotācijas veidiem, kas minēti b), c), d), f), g) un h) punktā, deklarētajām summām jāatbilst II.19.1. panta a) un b) punktā noteiktajiem nosacījumiem.

II.20.2. Grāmatvedības un citi dokumenti, kas apliecina deklarētās izmaksas un iemaksas

Ja tas prasīts II.27. pantā aprakstīto pārbaūžu vai revīziju ietvaros, saņēmējam ir jāiesniedz:

- a) attiecībā uz faktiskajām izmaksām – atbilstoši apliecinošie dokumenti, lai pierādītu deklarētās izmaksas, piemēram, līgumi, rēķini un grāmatvedības uzskaitē.
Turklāt saņēmēja parastajām grāmatvedības un iekšējās kontroles procedūrām jādod iespēja tieši salīdzināt deklarētās summas ar tā grāmatvedības pārskatos iegrāmatotajām summām un apliecinošajos dokumentos norādītajām summām;
- b) attiecībā uz vienības izmaksām vai vienības iemaksām – atbilstoši apliecinošie dokumenti, lai pierādītu deklarēto vienību skaitu.
Saņēmējam nav jānorāda segtās faktiskās attiecināmās izmaksas vai jāiesniedz apliecinošie dokumenti, piemēram, grāmatvedības pārskati, lai pierādītu par vienību deklarēto summu;
- c) attiecībā uz fiksētas summas izmaksām vai fiksētas summas iemaksām – atbilstoši apliecinošie dokumenti, lai pierādītu, ka *pasākums* ir pienācīgi īstenots.
Saņēmējam nav jānorāda segtās faktiskās attiecināmās izmaksas vai jāiesniedz apliecinošie dokumenti, piemēram, grāmatvedības pārskati, lai pierādītu summu, kas deklarēta kā fiksēta summa;
- d) attiecībā uz vienotas likmes izmaksām vai vienotas likmes iemaksām – atbilstoši apliecinošie dokumenti, lai pierādītu attiecināmās izmaksas vai pieprasīto iemaksu, kam piemēro vienoto likmi.
Saņēmējam nav jānorāda segtās faktiskās attiecināmās izmaksas vai jāiesniedz apliecinošie dokumenti, piemēram, grāmatvedības pārskati, par piemēroto vienoto likmi;
- e) attiecībā uz ar izmaksām nesaistītu finansējumu – atbilstoši apliecinošie dokumenti, lai pierādītu, ka *pasākums* ir pienācīgi īstenots.

Saņēmējam nav jānorāda segtās faktiskās attiecināmās izmaksas vai jāiesniedz apliecināšie dokumenti, piemēram, grāmatvedības pārskati, lai pierādītu summu, kas deklarēta kā ar izmaksām nesaistīts finansējums;

- f) attiecībā uz vienības izmaksām, kas deklarētas, pamatojoties uz saņēmēja parasto izmaksu uzskaites praksi – atbilstoši apliecināšie dokumenti, lai pierādītu deklarēto vienību skaitu;
- g) attiecībā uz fiksētas summas izmaksām, kas deklarētas, pamatojoties uz saņēmēja izmaksu parasto uzskaites praksi – atbilstoši apliecināšie dokumenti, lai pierādītu, ka *pasākums* ir pienācīgi īstenots;
- h) attiecībā uz vienotas likmes izmaksām, kas deklarētas, pamatojoties uz saņēmēja izmaksu parasto uzskaites praksi – atbilstoši apliecināšie dokumenti, lai pierādītu attiecināmās izmaksas, kam piemēro vienoto likmi.

II.20.3. Nosacījumi izmaksu uzskaites prakses atbilstības noteikšanai

II.20.3.1. Gadījumos, kas paredzēti II.20.2. panta f), g) un h) punktā, saņēmējam nav jānorāda segtās faktiskās attiecināmās izmaksas, bet tam jānodrošina, ka izmaksu uzskaites prakse, kas izmantota attiecināmo izmaksu deklarēšanai, atbilst šādiem nosacījumiem:

- a) izmantotā izmaksu uzskaites prakse ir tā parastā izmaksu uzskaites prakse un tiek piemērota konsekventi, pamatojoties uz objektīviem kritērijiem neatkarīgi no finansējuma avota;
- b) deklarētās izmaksas var tieši salīdzināt ar vispārējā uzskaitē iegrāmatotajām summām; un
- c) izmaksu kategorijas, kas izmantotas, lai noteiktu deklarētās izmaksas, neietver neattiecināmās izmaksas vai izmaksas, kuras sedz no citu veidu dotācijām, kā noteikts I.3.2. pantā.

II.20.3.2. Ja īpašie noteikumi to paredz, saņēmējs var iesniegt Komisijai pieprasījumu, lūdzot to novērtēt saņēmēja parastās izmaksu uzskaites prakses atbilstību. Ja to pieprasa īpašie noteikumi, pieprasījumam ir jāpievieno apliecinājums par izmaksu uzskaites prakses atbilstību („apliecinājums par izmaksu uzskaites prakses atbilstību”).

Apliecinājums par izmaksu uzskaites prakses atbilstību:

- a) ir jāsniedz apstiprinātam revidentam vai – ja saņēmējs ir publiska iestāde – kompetentai un neatkarīgai publiskajai amatpersonai, un
- b) jāsaņem saskaņā ar VII pielikumu.

Apliecinājumam ir jāapliecina, ka saņēmēja izmaksu uzskaites prakse, kas izmantota, lai deklarētu attiecināmās izmaksas, atbilst II.20.3.1. pantā izklāstītajiem nosacījumiem un papildu nosacījumiem, kuri var būt paredzēti īpašajos noteikumos.

II.20.3.3. Ja Komisija ir apstiprinājusi, ka saņēmēja parastā izmaksu uzskaites prakse ir atbilstīga, izmaksas, kas deklarētas, piemērojot šo praksi, nevar apstrīdēt *ex post*, ja:

- a) faktiski izmantotā prakse atbilst Komisijas apstiprinātajai praksei; un

- b) saņēmējs nav slēpis nekādu informāciju izmaksu uzskaites prakses apstiprināšanas nolūkā.

II.21. PANTS – AR SAŅĒMĒJU SAISTĪTO SUBJEKTU IZMAKSU ATBILSTĪBA

Ja īpašie noteikumi ietver noteikumu par subjektiem, kas saistīti ar saņēmēju, šādu subjektu izmaksas ir attiecināmas, ja:

- a) tie atbilst tādiem pašiem noteikumiem saskaņā ar II.19. un II.20. pantu, kādus piemēro saņēmējam; un
- b) saņēmējs nodrošina, ka noteikumi, kas tam piemērojami saskaņā ar II.4., II.5., II.6., II.8., II.10., II.11. un II.27. pantu, ir piemērojami arī attiecīgajiem subjektiem.

II.22. PANTS – BUDŽETA PĀRVIETOJUMI

Saņēmējam ir atļauts koriģēt III pielikumā noteikto budžeta tāmi ar pārvietojumiem starp dažādām budžeta kategorijām, ja *pasākums* tiek īstenots, kā aprakstīts I pielikumā. Šādas korekcijas dēļ nav nepieciešams līguma grozījums, kā noteikts II.13. pantā.

Tomēr saņēmējs nedrīkst pievienot izmaksas, kas saistītas ar *apakšuzņēmēja līgumiem*, kuri nav paredzēti I pielikumā, ja vien Komisija nav apstiprinājusi šādus papildu *apakšuzņēmēja līgumus* saskaņā ar II.11.1. panta d) punktu.

Pirmās divas daļas neattiecas uz summām, kas saskaņā ar I.3.2. panta a) punkta iii) apakšpunktu vai c) punktu ir fiksētu summu veidā, vai saskaņā ar I.3.2. panta e) punktu ir ar izmaksām nesaistīta finansējuma veidā.

II.23. PANTS – PĀRSKATU SNIEGŠANAS PIENĀKUMU NEIZPILDE

Komisija var izbeigt līgumu, kā paredzēts II.17.2.1. panta b) punktā, un samazināt dotāciju, kā paredzēts II.25.4. pantā, ja saņēmējs:

- a) nav iesniedzis starpposma maksājuma vai atlikuma maksājuma pieprasījumu kopā ar I.4.3. vai I.4.4. pantā minētajiem dokumentiem 60 kalendāro dienu laikā no attiecīgā pārskata perioda beigām; un
- b) neiesniedz šādu pieprasījumu 60 kalendāro dienu laikā no Komisijas rakstiska atgādinājuma nosūtīšanas.

II.24. PANTS – MAKSĀJUMU APTURĒŠANA UN MAKSĀJUMU TERMIŅA ATLIKŠANA

II.24.1. Maksājumu apturēšana

II.24.1.1. Apturēšanas pamatojums

Komisija jebkurā brīdī līguma īstenošanas laikā var apturēt priekšfinansējuma maksājumus, starpposma maksājumus vai atlikuma maksājumu:

- a) ja Komisijai ir pierādījumi, ka saņēmējs ir pieļāvis/izdarījis *būtiskas kļūdas, pārkāpumus, krāpšanu* vai *pienākumu neizpildi* piešķiršanas procedūrā vai līguma īstenošanas laikā;

- b) ja Komisijai ir pierādījumi, ka saņēmējs ir pieļāvis/izdarījis sistēmiskas vai atkārtotas kļūdas, *pārkāpumus*, *krāpšanu* vai *pienākumu smagu neizpildi* saistībā ar citām dotācijām, kuras finansē Savienība vai Eiropas Atomenerģijas kopiena („Euratom”) un kuras saņēmējam piešķirtas ar līdzīgiem nosacījumiem, un šie *pārkāpumi*, *krāpšana* vai *pienākumu neizpilde* būtiski ietekmē šo dotāciju; vai
- c) ja Komisijai ir aizdomas par *būtiskām kļūdām*, *pārkāpumiem*, *krāpšanu* vai *pienākumu neizpildi*, ko saņēmējs pieļāvis piešķiršanas procedūrā vai līguma īstenošanas laikā, un tai ir jāpārbauda, vai tie ir faktiski notikuši.

II.24.1.2. Apturēšanas procedūra

1. posms – pirms maksājumu apturēšanas Komisijai ir jānosūta *oficiāls paziņojums* saņēmējam:

- a) informējot to par:
 - i) tās nodomu apturēt maksājumus;
 - ii) apturēšanas iemesliem;
 - iii) nosacījumiem maksājumu atsākšanai II.24.1.1. panta a) un b) punktā minētajos gadījumos; un
- b) aicinot iesniegt apsvērumus 30 kalendāro dienu laikā no *oficiālā paziņojuma* saņemšanas.

2. posms – ja Komisija nesaņem apsvērumus vai nolemj turpināt procedūru, neraugoties uz saņemtajiem apsvērumiem, tai ir jānosūta *oficiāls paziņojums* saņēmējam, informējot to par:

- a) maksājumu apturēšanu;
- b) apturēšanas iemesliem;
- c) galīgajiem nosacījumiem maksājumu atsākšanai II.24.1.1. panta a) un b) punktā minētajos gadījumos;
- d) nepieciešamās pārbaudes orientējošo pabeigšanas datumu II.24.1.1. panta c) punktā minētajā gadījumā.

Apturēšana stājas spēkā dienā, kad Komisija nosūta *oficiālu paziņojumu* par apturēšanu (2. posms).

Pretējā gadījumā Komisijai ir jānosūta *oficiāls paziņojums* saņēmējam, informējot to, ka Komisija neturpina apturēšanas procedūru.

II.24.1.3. Apturēšanas sekas

Maksājumu apturēšanas periodā saņēmējs nav tiesīgs iesniegt maksājuma pieprasījumus un apliecinātos dokumentus, kas minēti I.4.2., I.4.3. un I.4.4. pantā.

Attiecīgos maksājuma pieprasījumus un apliecinātos dokumentus drīkst iesniegt iespējami drīz pēc maksājumu atsākšanas vai iekļaut pirmajā maksājuma pieprasījumā pēc maksājumu atsākšanas saskaņā ar I.4.1. pantā noteikto grafiku.

Maksājumu apturēšana neskar saņēmēja tiesības apturēt *pasākuma* īstenošanu, kā noteikts II.16.1. pantā, vai izbeigt līgumu, kā noteikts II.17.1. pantā.

II.24.1.4. Maksājumu atsākšana

Lai Komisija varētu atsākt veikt maksājumus, saņēmējam iespējami drīz ir jāizpilda paziņotie nosacījumi un jāinformē Komisija par panākto virzību.

Maksājumu apturēšanu atceļ, ja ir izpildīti nosacījumi maksājumu atsākšanai. Komisija saņēmēju par to informē, nosūtot *oficiālu paziņojumu*.

II.24.2. Maksājumu termiņa atlikšana

II.24.2.1. Komisija jebkurā brīdī var atlikt I.5.2., I.5.3. un I.5.4. pantā minētā maksājuma termiņu, ja maksājuma pieprasījumu nevar apstiprināt, jo:

- a) tas neatbilst līgumam;
- b) nav iesniegti atbilstoši apliecinājošie dokumenti; vai
- c) ir šaubas par finanšu pārskatos deklarēto izmaksu attiecināmību un ir vajadzīgas papildu pārbaudes, pārskatīšanas, revīzijas vai izmeklēšanas.

II.24.2.2. Komisijai ir jānosūta *oficiāls paziņojums* saņēmējam, informējot to par:

- a) atlikšanu; un
- b) atlikšanas iemesliem.

Atlikšana stājas spēkā dienā, kad Komisija nosūta *oficiālo paziņojumu*.

II.24.2.3. Ja maksājuma termiņa atlikšanas apstākļi vairs nepastāv, termiņa atlikšana tiek atcelta un termiņa ritējums atsākas.

Ja termiņu atliek uz vairāk nekā diviem mēnešiem, saņēmējs var lūgt Komisiju informēt par to, vai termiņa atlikšana tiks turpināta.

Ja maksājuma termiņš ir atlikts tāpēc, ka tehniskie ziņojumi vai finanšu pārskati neatbilst līgumam un pārskatītais ziņojums vai pārskats nav iesniegts vai ir iesniegts, bet arī tas ir noraidīts, Komisija var izbeigt līgumu, kā paredzēts II.17.2.1. panta b) punktā, un samazināt dotāciju, kā paredzēts II.25.4. pantā.

II.25. PANTS – DOTĀCIJAS GALĪGĀS SUMMAS APRĒĶINĀŠANA

Dotācijas galīgā summa ir atkarīga no tā, kādā mērā *pasākums* ir īstenots saskaņā ar līguma noteikumiem.

Komisija dotācijas galīgo summu aprēķina tad, kad tā veic atlikuma maksājumu. Aprēķins ietver šādus posmus:

1. posms – atlīdzināšanas likmes piemērošana attiecināmajām izmaksām un ar izmaksām nesaistīta finansējuma, vienības, vienotās likmes un fiksētas summas iemaksu pieskaitīšana;
2. posms – summas ierobežošana līdz *dotācijas maksimālajai summai*;
3. posms – samazinājums bezpeļņas noteikuma dēļ;
4. posms – samazinājums nepareizas īstenošanas vai citu pienākumu neizpildes dēļ.

II.25.1. 1. posms – atlīdzināšanas likmes piemērošana attiecināmajām izmaksām un ar izmaksām nesaistīta finansējuma, vienības, vienotās likmes un fiksētas summas iemaksu pieskaitīšana

Šo posmu īsteno šādi:

- a) ja saskaņā ar I.3.2. panta a) punkta i) apakšpunktu dotācija ir faktiski radušos attiecināmo izmaksu atlīdzināšanas veidā, minētajā pantā noteikto atlīdzināšanas likmi piemēro tām attiecināmajām izmaksām, kuras Komisija apstiprinājusi attiecīgajām izmaksu kategorijām, saņēmējiem un saistītajiem subjektiem;
- b) ja saskaņā ar I.3.2. panta a) punkta ii) līdz v) apakšpunktu dotācija ir attiecināmu vienības izmaksu, fiksētas summas izmaksu vai vienotas likmes izmaksu atlīdzināšanas veidā, minētajā pantā noteikto atlīdzināšanas likmi piemēro tām attiecināmajām izmaksām, kuras Komisija apstiprinājusi attiecīgajām izmaksu kategorijām, saņēmējam un tā saistītajiem subjektiem;

Brīvprātīgā darba summa, kas deklarēta kā tiešās attiecināmās izmaksas attiecīgajiem saņēmējiem un saistītajiem subjektiem, jāierobežo līdz šādai summai atkarībā no tā, kura no tām ir mazāka:

- i) kopējā finansējuma avotu summa, kas norādīta galīgajos finanšu pārskatos un kuru Komisija apstiprinājusi, palielināta par piecdesmit procentiem; vai
 - ii) brīvprātīgā darba summa, kas norādīta III pielikumā dotajā budžeta tāmē;
- c) ja saskaņā ar I.3.2. panta b) punktu dotācija ir vienības iemaksas veidā, minētajā pantā noteikto vienības iemaksu reizina ar vienību faktisko skaitu, kuru Komisija apstiprinājusi saņēmējam un tā saistītajiem subjektiem;
 - d) ja saskaņā ar I.3.2. panta c) punktu dotācija ir fiksētas summas iemaksas veidā, Komisija piemēro minētajā pantā noteikto fiksēto summu saņēmējam un tā saistītajiem subjektiem, ja tā konstatē, ka attiecīgie uzdevumi vai *pasākuma* daļa ir īstenoti pienācīgi saskaņā ar I pielikumu;
 - e) ja saskaņā ar I.3.2. panta d) punktu dotācija ir vienotas likmes iemaksas veidā, minētajā pantā minēto vienoto likmi piemēro attiecināmajām izmaksām vai iemaksai, kuru Komisija apstiprinājusi saņēmējam un tā saistītajiem subjektiem;
 - f) ja saskaņā ar I.3.2. panta e) punktu dotācija ir ar izmaksām nesaistīta finansējuma veidā, Komisija minētajā pantā minēto summu piemēro attiecīgajiem saņēmējiem un saistītajiem subjektiem, ja tā konstatē, ka [ir izpildīti I pielikumā noteiktie nosacījumi][un][ir sasniegti I pielikumā noteiktie rezultāti].

Ja I.3.2. pantā paredzēts dažādu dotāciju veidu apvienojums, iegūtās summas ir jāsummē.

II.25.2. 2. posms – summas ierobežošana līdz dotācijas maksimālajai summai

Kopsumma, kuru Komisija izmaksā saņēmējam, nekādā gadījumā nedrīkst pārsniegt *dotācijas maksimālo summu*.

Ja 1. posmā iegūtā summa pārsniedz šo maksimālo apjomu, dotācijas galīgo summu ierobežo līdz šim maksimālajam apjomam.

Ja tiešo attiecināmo izmaksu ietvaros deklarē brīvprātīgo darbu, dotācijas galīgā summa ir ierobežota līdz Komisijas apstiprināto kopējo attiecināmo izmaksu un iemaksu summai, no kuras atskaitīta Komisijas apstiprinātā brīvprātīgā darba summa.

II.25.3. 3. posms – samazinājums bezpeļņas noteikuma dēļ

Dotācija nedrīkst radīt peļņu saņēmējam, ja vien īpašajos noteikumos nav paredzēts citādi.

Peļņa jāaprēķina šādi:

a) pasākuma kopējo ieņēmumu pārsniegumu pār pasākuma kopējām attiecināmajām izmaksām aprēķina šādi:

$$\left\{ \begin{array}{l} \text{pasākuma ieņēmumi} \\ \\ \text{mīnus} \\ \\ \text{Komisijas apstiprinātās konsolidētās kopējās attiecināmās izmaksas un iemaksas,} \\ \text{kas atbilst summām, kuras noteiktas saskaņā ar 1. posmu} \end{array} \right\}$$

Pasākuma ieņēmumus aprēķina šādi:

$$\left\{ \begin{array}{l} \text{pasākuma radītie ieņēmumi saņēmējam un tā saistītajiem subjektiem, kas nav} \\ \text{bezpeļņas organizācijas,} \\ \\ \text{plus} \\ \\ \text{summa, kas iegūta saskaņā ar 1. un 2. posmu} \end{array} \right\}$$

Pasākuma radītie ieņēmumi ir konsolidētie ieņēmumi, kas noteikti, radušies vai apstiprināti saņēmējam un tā saistītajiem subjektiem, kas nav bezpeļņas organizācijas, dienā, kurā saņēmējs sagatavo atlikuma maksājuma pieprasījumu.

Par ieņēmumiem nav uzskatāmas:

- i) trešo personu iemaksas natūrā un finanšu iemaksas;
- ii) darbības dotācijas gadījumā summas, kas paredzētas rezervju veidošanai;

b) ja saskaņā ar a) punktu aprēķinātā summa ir pozitīva, to atskaita no summas, kas aprēķināta saskaņā ar 1. un 2. posmu, proporcionāli to *pasākuma* faktisko attiecināmo izmaksu atlīdzināšanas galīgajai likmei, kuras Komisija apstiprinājusi I.3.2. panta a) punkta i) apakšpunktā minētajām izmaksu kategorijām.

II.25.4. 4. posms – samazinājums nepareizas īstenošanas vai citu pienākumu neizpildes dēļ

Komisija var samazināt *dotācijas maksimālo summu*, ja *pasākums*, kā tas aprakstīts I pielikumā, nav īstenots pienācīgi (t. i., ja pasākums nav īstenots vai ir īstenots slikti, daļēji vai novēloti) vai nav izpildīts cits līgumā noteiktais pienākums.

Samazinājuma apmērs ir proporcionāls tam, cik lielā mērā *pasākums* nav īstenots pienācīgi, vai pienākuma neizpildes smagumam.

Pirms Komisija samazina dotāciju, tai ir jānosūta *oficiāls paziņojums* saņēmējam:

- a) informējot to par:
 - i) nodomu samazināt *dotācijas maksimālo summu*;
 - ii) summu, par kādu tā plāno samazināt dotāciju;
 - iii) samazinājuma iemesliem; un
- b) aicinot iesniegt apsvērumus 30 kalendāro dienu laikā no *oficiālā paziņojuma* saņemšanas.

Ja Komisija nesaņem apsvērumus vai nolemj samazināt dotāciju, neraugoties uz saņemtajiem apsvērumiem, tai ir jānosūta *oficiāls paziņojums*, informējot saņēmēju par savu lēmumu.

Ja dotācija tiek samazināta, Komisijai ir jāaprēķina samazinātās dotācija apjoms, atņemot samazinājuma summu (kas aprēķināta proporcionāli *pasākuma* nepienācīgajai īstenošanai vai *pienākumu neizpildes* smagumam) no *dotācijas maksimālās summas*.

Dotācijas galīgā summa ir zemākā no šīm divām:

- a) summa, kas iegūta saskaņā ar 1.–3. posmu; vai
- b) dotācijas samazinātā summa saskaņā ar 4. posmu.

II.26. PANTS – ATGŪŠANA

II.26.1. Atgūšana

Ja saskaņā ar līguma noteikumiem jāatgūst kāda summa, saņēmējam ir jāatmaksā attiecīgā summa Komisijai.

Saņēmējs ir atbildīgs par tādas summas atmaksu, kuru Komisija nepamatoti izmaksājusi kā iemaksu attiecībā uz izmaksām, kas radušās tā saistītajiem subjektiem.

II.26.2. Atgūšanas procedūra

Pirms atgūšanas Komisijai ir jānosūta *oficiāls paziņojums* saņēmējam:

- a) informējot to par nodomu atgūt nepamatoti izmaksāto summu;
- b) norādot atgūstamo summu un atgūšanas iemeslus; un
- c) aicinot saņēmēju noteiktā termiņā iesniegt apsvērumus.

Ja apsvērumi nav iesniegti vai ja Komisija nolemj turpināt atgūšanas procedūru, neraugoties uz saņēmēja iesniegtajiem apsvērumiem, tā var apstiprināt atgūšanu, nosūtot *oficiālu paziņojumu* saņēmējam ar debeta memorandu, kurā norādi maksājuma noteikumi un termiņš.

Ja līdz debeta memorandā noteiktajam termiņam maksājums nav veikts, Komisija atgūst pienākošos summu:

- a) bez saņēmēja iepriekšējas piekrišanas veicot tās ieskaitu pret summām, kuras Komisija vai izpildaģentūra (kuras darbību finansē no Savienības vai Eiropas Atomenerģijas kopienas (*Euratom*) budžeta) ir parādā saņēmējam („ieskaits”);

Ārkārtas gadījumos Komisija, lai aizsargātu Savienības finanšu intereses, var veikt ieskaitu pirms maksājuma termiņa.

Pret šādu ieskaitu var celt prasību Eiropas Savienības Vispārējā tiesā saskaņā ar LESD 263. pantu;

- b) izmantojot finanšu garantiju, ja tā paredzēta saskaņā ar I.5.2. pantu („finanšu garantijas izmantošana”);
- c) ceļot prasību saskaņā ar II.18.2. pantu vai īpašajiem noteikumiem vai pieņemot izpildāmu lēmumu saskaņā ar II.18.3. pantu.

II.26.3. Nokavējuma procenti

Ja maksājums debeta memorandā noteiktajā termiņā nav veikts, atgūstamo summu palielina, piemērojot nokavējuma procentus ar likmi, kas noteikta I.5.6. pantā, sākot no dienas pēc debeta memorandā noteiktā termiņa līdz dienai (to ieskaitot), kurā Komisija saņem pilnu maksājuma summu.

No daļējiem maksājumiem vispirms jāsedz maksas un nokavējuma procenti un pēc tam pamatsumma.

II.26.4. Maksājumi par banku pakalpojumiem

Banku pakalpojumu izmaksas, kas radušās piedziņas procesā, sedz saņēmējs, izņemot gadījumus, kad piemēro Direktīvu 2007/64/EK⁴.

II.27. PANTS – PĀRBAUDES, REVĪZIJAS UN NOVĒRTĒJUMI

II.27.1. Tehniskās un finanšu pārbaudes, revīzijas un starpposma un galīgie novērtējumi

Pasākuma īstenošanas laikā vai pēc tam Komisija var veikt tehniskas un finanšu pārbaudes un revīzijas, lai noteiktu, vai saņēmējs *pasākumu* īsteno pienācīgi un pilda līgumā noteiktos pienākumus. Fiksētas summas, vienības izmaksu vai vienotas likmes summu periodiska novērtējuma nolūkā Komisija var pārbaudīt arī tiesiskajā regulējumā paredzēto saņēmēja uzskaiti.

Informācija un dokumenti, kas iesniegti pārbaudžu vai revīziju ietvaros, ir jāapstrādā, ievērojot konfidencialitāti.

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes 2007. gada 13. novembra Direktīva 2007/64/EK par maksājumu pakalpojumiem iekšējā tirgū, ar ko groza Direktīvas 97/7/EK, 2002/65/EK, 2005/60/EK un 2006/48/EK un atceļ Direktīvu 97/5/EK.

Turklāt Komisija var veikt *pasākuma* ietekmes starpposma vai galīgo novērtējumu attiecībā pret Savienības attiecīgās programmas mērķi.

Komisijas veiktās pārbaudes, revīzijas vai novērtējumus var veikt tieši tās darbinieki vai jebkura cita ārēja struktūra, kas ir pilnvarota to veikt Komisijas uzdevumā.

Komisija var sākt šādas pārbaudes, revīzijas vai novērtējumus līguma izpildes laikā un piecu gadu periodā, ko skaita no atlikuma maksājuma datuma. Šis periods ir trīs gadi, ja *dotācijas maksimālā summa* nepārsniedz EUR 60 000.

Pārbaudes, revīzijas vai novērtēšanas procedūras uzskata par sāktām dienā, kad saņemta Komisijas sūtītā vēstule ar attiecīgu paziņojumu.

Ja revīzija tiek veikta attiecībā uz saistīto subjektu, saņēmējam ir jāinformē šis saistītais subjekts.

II.27.2. Dokumentu uzglabāšanas pienākums

Saņēmējam ir jāuzglabā visi dokumentu oriģināli, jo īpaši grāmatvedības un nodokļu dokumenti, piecus gadus no atlikuma maksājuma veikšanas dienas, izmantojot jebkurus piemērotus līdzekļus, tostarp oriģinālu digitalizāciju, ja tā ir atļauta attiecīgajos valsts tiesību aktos, un saskaņā ar tajos paredzētajiem noteikumiem.

Dokumentu uzglabāšanas periods ir trīs gadi, ja *dotācijas maksimālā summa* nepārsniedz EUR 60 000.

Pirmajā un otrajā daļā noteiktie periodi ir ilgāki, ja attiecībā uz dotāciju notiek revīzijas, apelācijas, tiesvedība vai prasījumu izskatīšana, tostarp II.27.7. pantā minētajos gadījumos. Šādos gadījumos saņēmējam dokumenti ir jāuzglabā, līdz noslēdzas šādas revīzijas, apelācijas, tiesvedība vai prasījumu izskatīšana.

II.27.3. Informācijas sniegšanas pienākums

Saņēmējam ir jāsniedz informācija, tostarp informācija elektroniskā formātā, ko pieprasa Komisija vai jebkura cita tās pilnvarota ārēja struktūra.

Ja saņēmējs nepilda pirmajā daļā noteikto pienākumu, Komisija var uzskatīt:

- a) par neattiecināmām visas izmaksas, kuras nav pietiekami pamatotas ar saņēmēja sniegto informāciju;
- b) par nepienākošos jebkuru ar izmaksām nesaistītu finansējumu, vienības, fiksētas summas vai vienotas likmes iemaksu, kura nav pietiekami pamatota ar saņēmēja sniegto informāciju.

II.27.4. Apmeklējumi uz vietas

Apmeklējumā uz vietas saņēmējam ir jāļauj Komisijas darbiniekiem un Komisijas pilnvarotiem ārējiem darbiniekiem piekļūt objektiem un telpām, kur tiek vai tika īstenots *pasākums*, un visai nepieciešamajai informācijai, tostarp informācijai elektroniskā formātā.

Saņēmējam ir jānodrošina, ka informācija ir uzreiz pieejama apmeklējuma uz vietas brīdī un ka pieprasītā informācija tiek iesniegta atbilstošā formātā.

Ja saņēmējs atsakās nodrošināt piekļuvi objektiem, telpām un informācijai, kā prasīts pirmajā un otrajā daļā, Komisija var uzskatīt:

- a) par neattiecināmām visas izmaksas, kuras nav pietiekami pamatotas ar saņēmēja sniegto informāciju;
- b) par nepienākošos jebkuru ar izmaksām nesaistītu finansējumu, vienības, fiksētas summas vai vienotas likmes iemaksu, kura nav pietiekami pamatota ar saņēmēja sniegto informāciju.

II.27.5. Ar revīziju saistīto ierunu izskatīšanas procedūra

Pamatojoties uz revīzijas konstatējumiem, ir jā sagatavo provizorisks ziņojums („revīzijas ziņojuma projekts”). Komisija vai tās pilnvarots pārstāvis nosūta to saņēmējam, kurš 30 dienu laikā no saņemšanas datuma var iesniegt apsvērumus. Nobeiguma ziņojums („revīzijas nobeiguma ziņojums”) ir jānosūta saņēmējam 60 kalendāro dienu laikā no dienas, kad beidzies apsvērumu iesniegšanas termiņš.

II.27.6. Revīzijas konstatējumu ietekme

Pamatojoties uz revīzijas galīgajiem konstatējumiem, Komisija var veikt pasākumus, ko tā uzskata par nepieciešamiem, tostarp tās veikto maksājumu pilnīgu vai daļēju atgūšanu, kā noteikts II.26. pantā.

Ja revīzijas galīgie konstatējumi tiek sagatavoti pēc atlikuma maksājuma, atgūstamā summa atbilst starpībai starp pārskatīto dotācijas galīgo summu, kas noteikta saskaņā ar II.25. pantu, un saņēmējam saskaņā ar līgumu izmaksāto kopsummu *pasākuma* īstenošanai.

II.27.7. Sistēmisku vai atkārtotu kļūdu, pārkāpumu, krāpšanas vai pienākumu neizpildes gadījumu novēršana

II.27.7.1. Komisija var citu dotāciju revīziju konstatējumus attiecināt uz šo dotāciju, ja:

- a) ir konstatēts, ka saņēmējs ir pieļāvis/izdarījis sistēmiskus vai atkārtotus *pārkāpumus, krāpšanu vai pienākumu neizpildi* saistībā ar citām ES vai *Euratom* dotācijām, kuras saņēmējam piešķirtas ar līdzīgiem nosacījumiem, un šie *pārkāpumi, krāpšana vai pienākumu neizpilde* būtiski ietekmē šo dotāciju; un
- b) revīzijas galīgie konstatējumi II.27.1. pantā minētajā termiņā tiek nosūtīti saņēmējam *oficiāla paziņojuma* formā kopā ar to dotāciju sarakstu, kuras ietekmē attiecīgie konstatējumi.

Revīzijas konstatējumu attiecināšanas rezultātā:

- a) izmaksas var tikt noraidītas kā neattiecināmas;
- b) dotācija var tikt samazināta, kā paredzēts II.25.4. pantā;
- c) nepamatoti maksājumi var tikt atgūti, kā paredzēts II.26. pantā;
- d) maksājumi var tikt apturēti, kā paredzēts II.24.1. pantā;
- e) *pasākuma* īstenošana var tikt apturēta, kā paredzēts II.16.2. pantā;
- f) līgums var tikt izbeigts, kā paredzēts II.17.2. pantā.

II.27.7.2. Komisijai ir jānosūta *oficiāls paziņojums* saņēmējam, informējot to par sistēmiskiem vai atkārtotiem pārkāpumiem, *krāpšanu* vai *pienākumu neizpildi* un par tās nodomu attiecināt revīzijas konstatējumus uz citām dotācijām, kopā ar to dotāciju sarakstu, kuras tie ietekmēs.

a) Ja konstatējumi attiecas uz izmaksu attiecināmību, procedūra ir šāda:

1. posms – *oficiālajā paziņojumā* ir jāietver:

- i) aicinājums iesniegt apsvērumus par to dotāciju sarakstu, kuras ietekmē attiecīgie konstatējumi;
- ii) prasība iesniegt pārskatītus finanšu pārskatus par visām attiecīgajām dotācijām;
- iii) ja iespējams, korekcijas likme ekstrapolācijas vajadzībām, ko Komisija noteikusi, lai aprēķinātu noraidāmās summas, pamatojoties uz sistēmiskām vai atkārtotām kļūdām, *pārkāpumiem*, *krāpšanu* vai *pienākumu neizpildi*, ja atbalsta saņēmējs:

- uzskata, ka pārskatītu finanšu pārskatu iesniegšana nav iespējama vai izpildāma; vai

- neiesniedz pārskatītus finanšu pārskatus.

2. posms – saņēmējs var 60 kalendāro dienu laikā no *oficiālā paziņojuma* saņemšanas iesniegt apsvērumus un pārskatītus finanšu pārskatus vai piedāvāt pienācīgi pamatotu alternatīvu korekcijas metodi. Pamatotos gadījumos Komisija var pagarināt minēto termiņu.

3. posms – ja saņēmējs iesniedz finanšu pārskatus, kas pārskatīti, ņemot vērā revīzijas konstatējumus, Komisija koriģējamo summu nosaka, pamatojoties uz pārskatītajiem pārskatiem.

Ja saņēmējs piedāvā alternatīvu korekcijas metodi un Komisija tai piekrīt, tai ir jānosūta *oficiāls paziņojums* saņēmējam, informējot to:

- i) ka tā piekrīt alternatīvajai metodei;
- ii) par pārskatītajām attiecināmajām izmaksām, kas noteiktas, izmantojot šo metodi.

Pretējā gadījumā Komisijai ir jānosūta *oficiāls paziņojums* saņēmējam, informējot to:

- i) ka tā nepiekrīt apsvērumiem vai piedāvātajai alternatīvajai metodei;
- ii) par pārskatītajām attiecināmajām izmaksām, kas noteiktas, izmantojot ekstrapolācijas metodi, par kuru saņēmējam sākotnēji paziņots.

Ja sistēmiskie vai atkārtotie *pārkāpumi, krāpšana* vai *pienākumu neizpilde* konstatēti pēc atlikuma maksājuma, atgūstamā summa atbilst starpībai starp:

- i) pārskatīto dotācijas galīgo summu, kas noteikta saskaņā ar II.25. pantu, pamatojoties uz pārskatītajām attiecināmajām izmaksām, ko saņēmējs deklarējis un Komisija apstiprinājusi, vai pamatojoties uz pārskatītajām attiecināmajām izmaksām pēc ekstrapolācijas; un
- ii) kopsummu, kas saņēmējam samaksāta līguma ietvaros par *pasākuma* īstenošanu.

b) Ja konstatējumi attiecas uz nepienācīgu īstenošanu vai cita pienākuma neizpildi, procedūra ir šāda:

1. posms – *oficiālajā paziņojumā* ir jāietver:

- i) aicinājums iesniegt apsvērumus par to dotāciju sarakstu, kuras ietekmē attiecīgie konstatējumi; un
- ii) vienotā korekcijas likme, ko Komisija plāno piemērot *dotācijas maksimālajai summai* vai tās daļai saskaņā ar samērīguma principu.

2. posms – saņēmējs var 60 kalendāro dienu laikā no *oficiālā paziņojuma* saņemšanas iesniegt apsvērumus vai piedāvāt pienācīgi pamatotu alternatīvu vienoto likmi.

3. posms – ja Komisija apstiprina alternatīvo vienoto likmi, ko piedāvājis saņēmējs, Komisijai ir jānosūta *oficiāls paziņojums* saņēmējam, informējot to:

- i) ka tā apstiprina alternatīvo vienoto likmi;
- ii) par korigēto dotācijas summu, kas aprēķināta, piemērojot šo vienoto likmi.

Pretējā gadījumā Komisijai ir jānosūta *oficiāls paziņojums* saņēmējam, informējot to:

- i) ka tā neapstiprina apsvērumus vai piedāvāto alternatīvo vienoto likmi;
- ii) par korigēto dotācijas summu, kas aprēķināta, piemērojot vienoto likmi, par kuru saņēmējam sākotnēji paziņots.

Ja sistēmiskus vai atkārtotus *pārkāpumus, krāpšanu* vai *pienākumu neizpildi* konstatē pēc atlikuma maksājuma, atgūstamā summa atbilst starpībai starp:

- i) pārskatīto dotācijas galīgo summu pēc vienotās likmes korekcijas; un
- ii) kopsummu, kas saņēmējam samaksāta līguma ietvaros par *pasākuma* īstenošanu.

II.27.8. OLAF tiesības

Eiropas Birojam krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) ir tādas pašas tiesības kā Komisijai, jo īpaši piekļuves tiesības, pārbažu un izmeklēšanas nolūkā.

Saskaņā ar Padomes Regulu (Euratom, EK) Nr. 2185/96⁵ un Regulu (ES, Euratom) Nr. 883/2013⁶ *OLAF* var veikt pārbaudes un apskates uz vietas saskaņā ar procedūrām, kas noteiktas Savienības tiesību aktos Savienības finanšu interešu aizsardzībai pret *krāpšanu* un citiem *pārkāpumiem*.

Attiecīgā gadījumā *OLAF* konstatējumu rezultātā Komisija var atgūt summas no saņēmēja.

Turklāt *OLAF* veiktās izmeklēšanas konstatējumu rezultātā var tikt sākta kriminālvajāšana saskaņā ar valsts tiesību aktiem.

II.27.9. Eiropas Revīzijas palātas un EPPO tiesības

Pārbažu, revīziju un izmeklēšanas nolūkā Eiropas Revīzijas palātai un Eiropas Prokuratūrai, kas izveidota ar Padomes Regulu (ES) 2017/1939 („*EPPO*”), ir tādas pašas tiesības kā Komisijai, jo īpaši piekļuves tiesības.

⁵ Padomes Regula (Euratom, EK) Nr. 2185/96 (1996. gada 11. novembris) par pārbaudēm un apskatēm uz vietas, ko Komisija veic, lai aizsargātu Eiropas Kopienų finanšu intereses pret krāpšanu un citām nelikumībām.

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) Nr. 883/2013 (2013. gada 11. septembris) par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*).